Internationalt adopteredes erfaringer og ønsker til Post Adoption Services

En kortlægning

Ankestyrelsen

Oktober 2026

Ankestyrelsen
Telefon: 33 41 12 00 mandag-torsdag 9-15, fredag 9-12
Postadresse: Ankestyrelsen, Nytorv 7, 2. sal, 9000 Aalborg
Mailadresse: ast@ast.dk
Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-574-4

1. Indledning 4
Formål og arbejdsspørgsmål....4
Hovedresultater 6
Baggrund 10
2. Kortlægning af eksisterende PAS-tilbud i Danmark 12
Definition af PAS 12
Psykologfaglig rådgivning er forankret i Ankestyrelsen 13
Root search 15
3. De adopteredes erfaringer med psykologfaglig rådgivning generelt 19
Knap halvdelen af de adopterede i undersøgelsen har erfaringer med at søge psykologfaglig rådgivning 19
Langt de fleste har søgt rådgivning hos en psykolog 25
4. De adopteredes erfaringer med Ankestyrelsens PAS-rådgivning 28
Få adopterede kender til Ankestyrelsens psykologfaglige rådgivning....28
5. De adopteredes erfaringer med root search 31
Mere end én ud af fire har aktivt søgt informationer om egen baggrund....31
Mange forventer at søge i fremtiden 37
Halvdelen af de adopterede i undersøgelsen har besøgt deres oprindelsesland....44
Ønsker til fremtidens hjælp til root search 47
6. Bilag 1: Metode 51
Interview med udbydere af PAS 51
Spørgeskemaundersøgelse 51
Interview med adopterede 53
Karakteristik af deltagerne i undersøgelsen 54
7. Bilag 2: DIA's (tidligere) ansvarsområder...55

1. Indledning

Det daværende Social- og Boligministerium har bedt Ankestyrelsen kortlægge, hvilken form for Post Adoption Services (PAS), der i dag er tilgængelig for internationalt adopterede over 18 år i Danmark, og hvilke behov for PAS-rådgivning denne målgruppe oplever at have. PAS er den internationale betegnelse for de forskellige former for støtte og rådgivning, der er særskilt tilgængelig for internationalt adopterede. PAS omfatter psykologfaglig rådgivning og det, som kaldes root search. Root search er bredt defineret, men omhandler blandt andet adgang til oplysninger om sin egen adoption, bistand til søgen efter biologisk slægt og kendskab til egen historie. For nogle adopterede kan root search også indebære et besøg i deres oprindelsesland blot for at opleve landet, men uden et ønske om at finde deres biologiske familie. For andre er root search at mødes med andre adopterede.

Formål og arbejdsspørgsmål

Formålet med undersøgelsen er først at kortlægge og beskrive de statsfinansierede PAS-tilbud, der eksisterer i Danmark i dag til internationalt fremmedadopterede over 18 år. Dernæst skal undersøgelsen indsamle viden om, hvilke erfaringer med og ønsker til PAS-rådgivning, som adopterede i Danmark har.

Aktuelt administreres de statsfinansierede PAS-tilbud af Ankestyrelsen og Familieretshuset, som har en række tilbud til adoptanter og adopterede under og over 18 år.

Internationalt adopterede over 18 år kan også gøre brug af selvfinansierede tilbud af psykologfaglig karakter eller i relation til root search. Det kan eksempelvis være privatpraktiserende psykologer eller hjælp og støtte fra private organisationer, der henvender sig til internationalt adopterede. De adopteredes brug af disse tilbud medtages og beskrives på et generelt niveau i den del af undersøgelsen, hvor vi indsamler viden om de adopteredes erfaringer med og ønsker til PAS-tilbud.

Ud over PAS-tilbuddene er der mulighed for at søge oplysninger om sig selv efter arkivlovens regler om egenacces. Egenacces er ikke et PAS-tilbud men et generelt tilbud til alle borgere og giver kun adgang til oplysninger om borgeren selv. De adopterede vil derfor ikke kunne få samme grad af oplysninger efter egenaccesordningen som i PAS-tilbuddene hos Ankestyrelsen og i Familieretshuset

Undersøgelsen fokuserer på personer over 18 år, hvor deres adoption er karakteriseret som en international fremmedadoption[1]. Derudover vil undersøgelsen fokusere på PAS-rådgivning i bred forstand. Det vil sige både psykologfaglig rådgivning og den del af root search, som handler om at søge informationer om egen baggrund i Danmark og oprindelseslandet samt rejse til oprindelseslande

1 Fremmedadoption: En adoption, hvor ansøgeren adopterer et barn under 18 år, og hvor det er en betingelse for adoptionen, at ansøgeren godkendes som adoptant, jf. adoptionslovens § 4 a, stk. 1.

Typer af adoptioner

Fremmedadoption: Adoptivforældrene har ikke en relation til barnets biologiske forældre eller barnet forud for adoptionen.

Familieadoption: Adoptivforældrene adopterer et familiemedlems barn eller har en tilknytning til barnet inden adoptionen.

Stedbarnsadoption:
Adoptivforælderen adopterer sin partners barn.

Arbejdsspørgsmål

Vi besvarer følgende arbejdsspørgsmål i undersøgelsen:

1. Hvilke PAS-tilbud findes der til voksne internationalt adopterede i Danmark?
2. Hvilke erfaringer har adopterede med de aktuelle PAS-tilbud?
    a. Hvilken form for støtte, rådgivning og indsigt i egen sag har været relevant for dem på forskellige tidspunkter i deres liv?
    b. Er der elementer i de eksisterende tilbud, som har været særlig brugbare?
    c. Er der elementer, som de har manglet i de eksisterende tilbud? Hvilke?
3. Hvilke ønsker til PAS-tilbuddene har de adopterede?
    a. Har de særlige ønsker til indholdet i tilbuddene, organiseringen heraf eller andet?

Metode

For at besvare arbejdsspørgsmålene har vi:

- **Interviewet** udbydere af PAS-rådgivning i Danmark[2]
- **Udsendt spørgeskema til internationalt adopterede over 18 år**. Der er knap 23.000 internationalt adopterede i Danmark i alt. Vi har sendt et spørgeskema ud til 1.867 af dem, hvor 921 har besvaret spørgeskemaet - altså en besvarelsesprocent på lige knap 50.
- **Interviewet ti af de internationalt adopterede over 18 år,** som også har besvaret spørgeskemaet.

Læs mere om metoden i bilag 1.

Ud over ovenstående datakilder har der, i forbindelse med undersøgelsen, været nedsat en følgegruppe, der repræsenterer internationalt adopterede og adoptanter. Følgegruppen har bidraget med viden om området samt udvikling af spørgeskema og interviewguide. Følgegruppen består af repræsentanter fra:

- Korea Klubben
- Adoptionspolitisk Forum
- Adoption og Samfund.

Formålet med følgegruppen har været at give organisationerne mulighed for at bidrage med deres input og feedback – og dermed være med til at kvalificere undersøgelsens spørgeramme og analyser. Ansvaret for undersøgelsens fokus, design og de analytiske valg, der er truffet i undersøgelsen, er alene Ankestyrelsens.

[2] Ankestyrelsen og Familieretshuset.

Der skal lyde en stor tak til organisationerne for deres viden, tid og engagement.

Hovedresultater

I det følgende præsenteres undersøgelsens hovedresultater.

Overordnet kan vi på baggrund af undersøgelsens resultater konkludere, at de adopterede i undersøgelsen oplever et behov for rådgivning både af psykologfaglig karakter, men også i relation til root search. Behovet udløses af forskellige livsomstændigheder i de adopteredes liv og kan være mere eller mindre fremtrædende på forskellige tidspunkter i livet. De adopterede i undersøgelsen oplever generelt, at der mangler viden om, hvor og hvordan de kan få rådgivning – både af psykologfaglig karakter og i forhold til root search.

Undersøgelsens resultater peger på, at der kan være behov for en større kommunikationsindsats og proaktivitet i forhold til at udbrede viden om:

- De muligheder internationalt adopterede har for at få psykologfaglig rådgivning
- Hvor og hvordan internationalt adopterede kan få hjælp og vejledning til root search både i Danmark og i oprindelseslandet.

Processen i forbindelse med root search opleves af de adopterede i undersøgelsen som uoverskuelig, kompliceret og tidskrævende, og de adopterede efterlyser især én samlet indgang til indsigt i egen sag såvel som vejledning og støtte til root search i det land, de er adopteret fra.

Sidst peger undersøgelsens resultater på, at nogle adopterede oplever et behov for, at den psykologfaglige rådgivning i højere grad kobles tættere sammen med rådgivning i relation til root search, end det er tilfældet i dag.

Ankestyrelsen er eneste aktør med statsfinansierede PAS-tilbud til voksne internationalt adopterede

PAS-tilbud inkluderer psykologfaglig rådgivning og rådgivning til de adopterede, som ønsker indsigt i egen sag og viden om deres baggrund. Et af formålene med undersøgelsen er at kortlægge tilbud om psykologfaglig rådgivning og root search på adoptionsområdet i Danmark.

Aktuelt er det kun Ankestyrelsen, der har PAS-tilbud målrettet voksne internationalt adopterede[3]. Ankestyrelsen tilbyder både psykologfaglig PAS-rådgivning, hjælp til at søge indsigt i egen sag og bistand til root search. Ankestyrelsens PAS-tilbud er beskrevet i adoptionsbekendtgørelsen og har blandt andet baggrund i Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner (Haagerkonventionen) og FN's konvention om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen).

De adopterede i undersøgelsen har begrænset kendskab til og erfaring med Ankestyrelsens PAS-rådgivning

Blandt de adopterede, der har deltaget i undersøgelsen, er kendskabet til Ankestyrelsens PAS-rådgivning til voksne begrænset. 18 procent (169 personer ud af 921) har kendskab til Ankestyrelsens PAS-rådgivning, og 69 af dem har deltaget i rådgivningen. Ankestyrelsens PAS-rådgivning for voksne internationalt adopterede blev igangsat i 2016, som en forsøgsordning, og ordningen blev permanentgjort i 2018.

Den lille gruppe, som har erfaring med Ankestyrelsens PAS-rådgivning udtrykker generel tilfredshed

Flertallet af de 69, som har erfaring med Ankestyrelsens PAS-rådgivning, udtrykker tilfredshed hermed. Mest tilfredse er de med, at 'det var nemt at ansøge om at få et rådgivningsforløb', og at 'der var kort ventetid til adgang til rådgivningen'.

Knap halvdelen af de adopterede i undersøgelsen har opsøgt psykologfaglig rådgivning

46 procent af de adopterede (423 ud af 921), som har deltaget i undersøgelsen, har opsøgt rådgivning af psykologfaglig karakter, mens 16 procent (143 ud af 921) har overvejet at opsøge rådgivning. De fleste, der har opsøgt psykologfaglig rådgivning, har gjort det mere end en gang. De har for det meste benyttet sig af en privatpraktiserende psykolog uden for PAS-rådgivningen, som den adopterede selv har kontaktet eller er blevet henvist til og dermed typisk via egenbetaling.

Lige over halvdelen af de 566 adopterede, som enten har opsøgt eller overvejet at opsøge rådgivning, angiver i spørgeskemaet, at de har gjort det for 'at blive klogere på dem selv'. Flere har også angivet, at de har opsøgt eller overvejer at opsøge rådgivning på baggrund af mere alvorlige udfordringer som eksempelvis at føle sig deprimeret, stresset, ensom, angst eller manglende lyst til at leve.

[3] Den 1. november 2024 har DIA overdraget deres adoptionsopgaver til Ankestyrelsen, herunder DIA's vejledningspligt på PAS-området. Interview med Familieretshuset afdækkede, at de kun har tilbud til adoptanter og altså ingen tilbud til voksne internationalt adopterede.

Behovet for psykologfaglig rådgivning kan udløses af forskellige omstændigheder og ændrer sig gennem livet

Behovet for psykologfaglig rådgivning kan udløses af mange forskellige omstændigheder i den enkeltes liv. Ud af de 566 adopterede i undersøgelsen, som enten har opsøgt eller overvejet at opsøge rådgivning, har en tredjedel haft behov for det, fordi de har oplevet udfordringer i deres nære relationer (31 procent oplever udfordringer i forhold til henholdsvis deres adoptivforældre og partner).

Også oplevelser med racisme er forhold, som kan udløse behov for rådgivning (19 procent ud af de 566 har oplevet dette). Her peger flere af de interviewede adopterede på, at de ville have haft gavn af rådgivning, da de var børn med henblik på at håndtere mobning og drillerier baseret på omgivelser, der opfattede dem som 'anderledes'.

Antallet af rådgivningstimer og rådgiverens viden om adoption er vigtig for de adopterede i undersøgelsen, når de skal modtage psykologfaglig rådgivning

De 423 adopterede i undersøgelsen, der har opsøgt psykologfaglig rådgivning, angiver, at følgende elementer er vigtige for dem, når de skal modtage psykologfaglig rådgivning:

- At de får tilstrækkeligt antal rådgivningstimer
- At de kan få den samme rådgiver ved længere forløb, eller hvis de starter et nyt forløb efter længere tids afbrydelse
- At rådgivningen er tæt på deres hjem

I forhold til rådgiverens kompetencer fremhæves det, at følgende er vigtigt:

- At rådgiveren kan skelne mellem hvilke problemstillinger hos den adopterede, der relaterer sig til det at være adopteret, og hvilke problemstillinger, der relaterer sig til andet
- At rådgiveren er specialiseret i problemstillinger vedrørende adoption

Mange af de adopterede i undersøgelsen har søgt informationer om deres biologiske ophav – og flere forventer at ville gøre det i fremtiden

28 procent (259 ud af 921) af de adopterede, som er med i undersøgelsen, har søgt informationer om deres baggrund, mens 35 procent (325 ud af 921) forventer at søge fremadrettet

Livsstadier, livsomstændigheder og mediehistorier har indflydelse på behov for indsigt i sin baggrund

De fleste adopterede, der har søgt informationer om deres baggrund, er i aldersgruppen 30-49 år og har børn. De kvalitative interview med de adopterede peger på, at behovet for en større forståelse for egen personlige historie, herunder årsagen til adoptionen, fylder mere som voksen end som barn og ung. Dette behov kan også initieres af ændringer i livsomstændigheder hos den enkelte, som eksempelvis, at den adopterede overvejer at stifte familie, eller at adoptivforældrene går bort. Endvidere fortæller de adopterede i interviewene, at de mange mediehistorier om adoption har haft indflydelse på, at deres behov for indsigt er blevet større.

Root search opleves kompliceret og uoverskuelig

En meget stor del af de 259 adopterede, som har erfaring med root search, oplever frustration over søgeprocessen både, når de søger information om deres baggrund i Danmark og i deres oprindelsesland. De oplever, at det er svært at få overblik over, hvilke organisationer og myndigheder de skal henvende sig til, og hvordan de skal kontakte dem. De oplever, at det er kompliceret at finde ud af, hvilke informationer de forskellige organisationer og myndigheder har, og hvordan de skal ansøge om og få adgang til informationerne. Derudover oplever mange af de adopterede med root search erfaring, at der er for lang ventetid på at få adgang til informationerne, og når de får adgang, er informationerne svære at forstå. Sidst savner de adopterede rådgivning om, hvordan de mentalt skal forberede sig på søgeprocessen.

Brugbarheden af informationer fra myndigheder og adoptionsformidlende organisationer vurderes af de adopterede som lav

De 259 adopterede med root search erfaring vurderer, at brugbarheden af informationer modtaget fra Ankestyrelsen og DIA er lav, sammenlignet med deres vurdering af brugbarheden af de informationer, som de modtager fra interessegrupper og foreninger for adopterede. 31 procent angiver, at de under deres søgning har fundet ud af, at visse informationer eller dokumenter om deres adoption var forkerte, mens 47 procent svarer, at de 'ikke ved det'. Undersøgelsen har ikke belyst, hvad der ligger til grund for de adopteredes vurdering af lav brugbarhed.

Den primære barriere for at søge informationer om sin baggrund er lav viden om, hvordan processen gribes an

Blandt de 325 adopterede, der ikke har root search erfaring, men som er interesserede i at søge, angiver et stort flertal (65 procent), at de ikke ved, hvor de skal begynde. Derudover angiver de emotionelle barrierer som, at de ikke 'har overskud til det, der hvor jeg er i mit liv' (29 procent), og at de 'oplever det følelsesmæssigt tungt' (22 procent).

De adopterede efterlyser særligt nem og hurtig adgang via én indgang, hvor alle relevante informationer er samlet

Vi har undersøgt, hvilken form for rådgivning der er vigtigst for den del af målgruppen, der ikke har søgt informationer om egen baggrund – og som heller ikke afviser at gøre det i fremtiden. Denne andel udgør i alt 518 adopterede. 63 procent af denne andel mener, at 'Én indgang til din sag, hvor alle informationer om din sag samlet et sted' er vigtigt. Derudover mener 50 procent af denne andel, at 'hjælp til at søge efter dokumenter i det land, man er adopteret fra' er vigtigt. For knap halvdelen er det vigtigt, at søgningen er gratis, og at 'alle informationer i din sag er digitaliseret og kan nemt og hurtigt findes frem'.

Baggrund

Danmark er forpligtiget til at fremme tiltag inden for PAS-rådgivning gennem Haagerkonventionen om international adoption, som Danmark tiltrådte i 1997.

Haagerkonventionen og vores nationale lovgivning skal fortolkes i lyset af Danmarks forpligtigelse gennem Børnekonventionen, som blandt andet er relevant at inddrage i relation til root search og i de sager, hvor der er mistanke om uregelmæssige forhold i adoptionsprocessen.

Børnekonventionen blev vedtaget den 20. november 1989 på FN's generalforsamling og trådte i kraft den 2. september 1990. Danmark har ratificeret konventionen, og Danmarks forpligtelse til at overholde dens bestemmelser trådte i kraft den 18. august 1991.

Haagerkonventionen

§

Artikel 9, litra c.

Centralmyndighederne skal, enten direkte eller gennem offentlige myndigheder eller behørigt godkendte institutioner i deres stat, tage alle passende forholdsregler navnlig med henblik på at fremme udviklingen af adoptionsrådgivning og støtte efter adoptionen i deres respektive stater.

Artikel 30

1) De kompetente myndigheder i en kontraherende stat skal sørge for at opbevare de oplysninger, de har om barnets herkomst, herunder navnlig oplysninger om dets forældres identitet samt sygdomshistorie.

2) De skal sikre, at barnet eller dets repræsentant har adgang til disse oplysninger under passende vejledning, i det omfang lovgivningen i denne stat tillader det.

FN-konvention om barnets rettigheder

§

Artikel 7

1. Barnet skal registreres umiddelbart efter fødslen og skal fra fødslen have ret til et navn, ret til at opnå et statsborgerskab og, så vidt muligt, ret til at kende og blive passet af sine forældre.

2. Deltagerstaterne skal sikre gennemførelsen af disse rettigheder i overensstemmelse med deres nationale lovgivning og deres forpligtelser ifølge de relevante internationale instrumenter på dette område, især hvis barnet ellers ville blive statsløs.

Artikel 8

1. Deltagerstaterne påtager sig at respektere barnets ret til at bevare sin identitet, herunder statsborgerskab, navn og familieforhold, som anerkendt af loven og uden ulovlig indblanding.

2. Hvis et barn ulovligt berøves en del af eller hele sin identitet, skal deltagerstaterne yde passende bistand og beskyttelse med henblik på hurtigt at genoprette barnets identitet.

2. Kortlægning af eksisterende PAS-tilbud i Danmark

I dette kapitel præsenterer vi de eksisterende PAS-tilbud i Danmark inden for henholdsvis psykologfaglig rådgivning og root search.

Definition af PAS

Aktører inden for adoptionsområdet i Danmark omtaler typisk PAS-tilbud som bestående af to forskellige områder:

- **Psykologfaglig rådgivning**, hvilket omhandler støtte og rådgivning af adoptanter og adopterede børn og voksne i forhold til de særlige psykologiske udfordringer, der kan knytte sig til en adoption.

- **Root search**, er forholdsvis bredt defineret, men omhandler særligt adgang til informationer om egen adoptionssag. Herunder også støtte og rådgivning i forbindelse med at søge mere viden om egen baggrund, biologisk familie, årsag til adoption med videre i Danmark såvel som i den adopteredes oprindelsesland. For nogle adopterede kan root search også indebære et besøg i deres oprindelsesland blot for at opleve landet, men uden et ønske om at finde deres biologiske familie. For andre er root search at mødes med andre adopterede. I denne undersøgelse er fokus på den del af root search, som handler om at søge informationer om egen baggrund i Danmark og oprindelseslandet samt rejse til oprindelseslandet

Udbud og udvikling af den psykologfaglige rådgivning understøtter Danmarks forpligtigelser i forhold til Haagerkonventionen til at udvikle og udbyde adoptionsspecifik rådgivning efter adoptionen. Root search understøtter både forpligtigelserne efter Haagerkonventionen og FN's Børnekonvention i forhold til barnets ret til egen historie og identitet.

Psykologfaglig rådgivning er forankret i Ankestyrelsen

Psykologfaglig rådgivning har eksisteret i Danmark siden 2007, hvor Ankestyrelsen (dengang Familiestyrelsen) iværksatte det første rådgivningstilbud. Det var målrettet adoptanterne med et fokus på at støtte adoptivfamilierne i forhold til de udfordringer, der kan opstå i de første år efter adoptionen.

Tilbuddet er i de efterfølgende år blevet udviklet og udvidet, og siden 2016 har Ankestyrelsen også udbudt PAS-rådgivning til voksne adopterede i form af både individuel rådgivning og gruppeforløb. Baggrunden for et øget fokus på rådgivning af voksne adopterede beror på en øget viden og erkendelse hos de danske myndigheder af, at denne gruppe har relativt flere udfordringer sammenlignet med ikke-adopterede[4].

Fokus i undersøgelsen er behov blandt voksne internationalt fremmedadopterede

Denne undersøgelse fokuserer på behov blandt internationalt fremmedadopterede - i figuren fremhæves tilbud til denne målgruppe med farven mørkeblå. Stedbarns- og familieadoptioner er ikke en del af målgruppen.

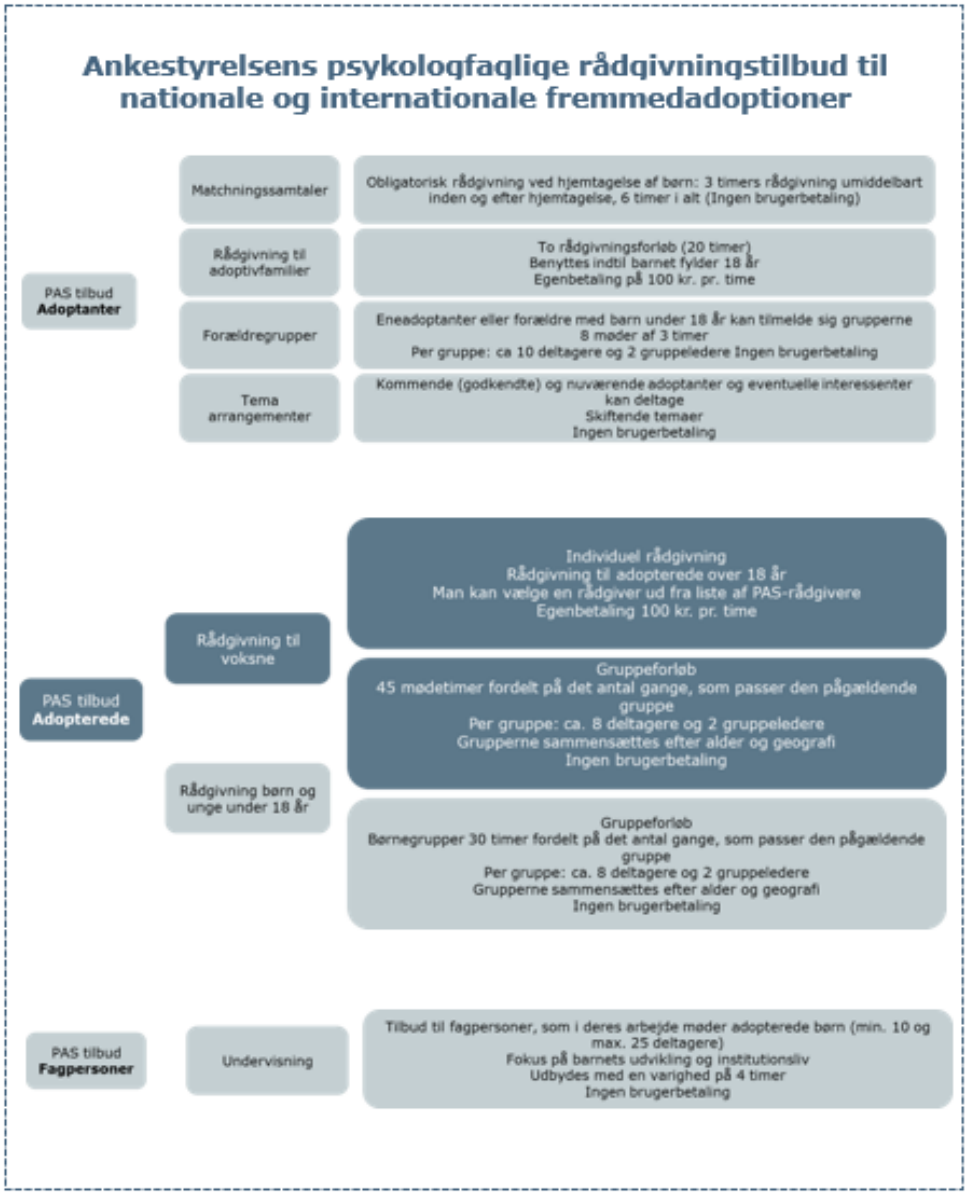

[4] Sofie Henze-Pedersen & Rikke Fuglsang Olsen (2017): *At vokse op som adopteret i Danmark*. København: VIVE.

Vilkår for ansøgning og bevilling af psykologfaglig rådgivning

Fra august 2025 er praksis på den individuelle rådgivning ændret, således at der ikke længere skal ansøges om et bestemt antal timer via Ankestyrelsen. De adopterede kan nu henvende sig direkte til en PAS-rådgiver og få et forløb.

I 2024 fik 521 personer bevilliget individuel rådgivning

I 2024 fik 521 adopterede over 18 år (både nationalt og internationalt adopteret) bevilget i alt 4.074 rådgivningstimer, hvoraf 97 fik mere end én bevilling[5].

I 2024 fik 32 personer bevilliget gruppeforløb

I 2024 blev der igangsat fire samtalegrupper med otte voksne adopterede i hver gruppe (både nationale og internationale adoptioner). Pr. 13. februar 2025 står 85 på venteliste til gruppeforløbene for voksne. Ventetid på et gruppeforløb afhænger af flere faktorer, som fx bopæl, alder, familieforhold, personlige udfordringer og mulige mødetidspunkter, der skal matches for at samle en gruppe.

PAS-rådgiverne har adoptionsspecifik viden og rådgiver både adopterede og adoptanter

Den adopterede finder listen af PAS-rådgivere, som de kan henvende sig til, på Ankestyrelsens hjemmeside. Ved udgangen af 2024 var det muligt at kontakte 23 rådgivere. PAS-rådgivning varetages i hele Danmark. Det fremgår af Ankestyrelsens hjemmeside, hvor de enkelte rådgivere er placeret i landet.

PAS-rådgiverne er uddannede psykoterapeuter eller psykologer, og har særlig adoptionsspecifik viden og specialistviden i tilknytningsteorierne, traumatologien og udviklingspsykologien. De varetager den psykologfaglige rådgivning til adoptanter og adopterede (både børn og voksne) og også undervisning af fagpersoner.

[5] I registreringerne af den psykologfaglige rådgivning skelnes der ikke mellem nationale og internationale adoptioner.

Root search

Ankestyrelsens ansvarsområder om hjælp til root search

Ankestyrelsen har ansvaret for at behandle anmodninger om aktindsigt fra adopterede, der ønsker aktindsigt i sin adoptionssag, jf. forvaltningsloven § 9 og adoptionsbekendtgørelsens § 48, stk. 2, nr. 1. Pr. 1. november 2024 blev alle DIA's opgaver overdraget til Ankestyrelsen (for beskrivelse af DIA's tidligere PAS-rådgivning se bilag 2).

Overdragelsen inkluderede DIA's tidligere PAS-opgaver, som fremgår af nedenstående tabel.

I de situationer, hvor den adopterede eller adoptivfamilien ønsker at…	
Aktindsigt i egen adoptionssag	• …søge aktindsigt i den konkrete adoptionssag.
Vejledning om rejser til oprindelseslandet	• …rejse til oprindelseslandet.
Vejledning om kontaktetablering	• …etablere kontakt til biologisk familie eller plejefamilie eller biologiske familiemedlemmer, der ønsker kontakt til den adopterede.
Vejledning om søgen efter yderligere oplysninger i udlandet	• …søge flere oplysninger om sin tid før adoptionen eller få allerede tilgængelige oplysninger verificeret.

Ankestyrelsen bistår ved mistanke om uregelmæssigheder

Ankestyrelsen kan ud over ovennævnte også bistå adopterede, der har mistanke om, at der kan være uregelmæssigheder eller ulovlige forhold i deres adoption. Det kan være med henblik på at få indblik i deres egen adoptionssag og få viden om, hvorvidt den ser ud til at være behandlet i overensstemmelse med de regler og praksis, der var for formidlingen fra afgiverlandet på formidlingstidspunktet.

Ankestyrelsen kan gennemgå de tilgængelige dokumenter og derigennem oplyse om, hvordan den enkelte adoption eller formidling forholder sig til regler og praksis på tidspunktet for adoptionen. Det vil i praksis udmønte sig i en beskrivelse af sagens omstændigheder sammenholdt med en beskrivelse af de generelle oplysninger, som Ankestyrelsen er i besiddelse af, om formidlingen fra det pågældende afgiverland.

Derimod kan Ankestyrelsen ikke selvstændigt undersøge og gennemgå adoptionsdokumenter i et afgiverland. Ankestyrelsen kan forsøge at etablere et samarbejde med relevante myndigheder i afgiverlande, men har ikke kompetence til at kræve, at de pågældende afgiverlandes myndigheder samarbejder om at belyse en konkret adoptionssag.

Den 28. februar 2025 blev DIA's arkiver overdraget til staten som offentlige arkiver og opbevares hos Rigsarkivet. Adopterede kan søge indsigt i egen adoptionssag via Ankestyrelsen, hvis de er adopteret gennem DanAdopt, AC Børnehjælp, DIA eller Terres des Hommes. Når arkivmaterialet er ordnet og sorteret, kan adopterede også søge om indsigt i oplysninger om den adopterede selv via Rigsarkivets ordning om egenacces.

Egenacces i Rigsarkivet

Hos Rigsarkivet kan adopterede søge om egenacces – dvs. indsigt i egne oplysninger i sager der er eller har været under behandling hos offentlige myndigheder, jf. arkivlovens §§ 39 a og 39 b. Det bemærkes, at egenacces ikke er et PAS-tilbud målrettet tidligere adopterede men en generel ordning for alle borgere. Det bemærkes, at da ordningen er begrænset til oplysninger om ansøger selv, vil der ofte i det materiale der udleveres, være overstregninger af oplysninger om andre personer.

Arkivloven § 39 a

§

En person kan over for et offentligt arkiv fremsætte begæring om indsigt i egne personoplysninger, der helt eller delvis er foretaget ved hjælp af automatisk databehandling, eller som er eller vil blive indeholdt i et register.

Stk. 2. Begæring efter stk. 1 skal angive den myndighed, der oprindelig har behandlet de pågældende oplysninger.

Stk. 3. Begæring om indsigt videresendes af det pågældende arkiv til den myndighed, der oprindelig har behandlet de pågældende oplysninger. Myndigheden træffer derefter afgørelse om indsigt. Det offentlige arkiv skal ved oversendelsen af en begæring efter stk. 1 i relevant omfang meddele en række kontekstuelle oplysninger.

Stk. 4. Det pågældende arkiv træffer afgørelse, for så vidt angår begæring om indsigt i private arkivalier, som er afleveret til et offentligt arkiv.

Arkivloven § 39 b

§

En person kan over for et offentligt arkiv fremsætte begæring om indsigt i egne personoplysninger i arkivalier, som ikke er omfattet af § 39 a, jf. dog stk. 6 og 8, og §§ 24 og 33-35.

Stk. 2. Begæring om indsigt efter stk. 1 skal indeholde de oplysninger, som er nødvendige for at kunne identificere de personoplysninger, der begæres indsigt i, herunder angivelse af den myndighed, institution m.v., der oprindelig har behandlet de pågældende oplysninger.

Stk. 3. Begæring om indsigt efter stk. 1 indgives til det offentlige arkiv, som er i besiddelse af de personoplysninger, der begæres indsigt i.

Stk. 4. Rigsarkivaren træffer afgørelse i begæringer om indsigt efter stk. 1, som er indgivet til Rigsarkivet.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen eller regionsrådet træffer afgørelse i begæringer om indsigt efter stk. 1, som er indgivet til kommunale arkiver eller regionale arkiver.

Stk. 6. Det offentlige arkiv skal undtage oplysninger fra indsigten, hvis vilkår efter § 41 ikke i tilstrækkelig grad kan beskytte de hensyn, som er nævnt i kapitel 4 i lov om offentlighed i forvaltningen. Det offentlige arkiv skal udlevere de oplysninger, der ikke undtages.

Lovboksen fortsætter i næste spalte

Stk. 7. Indsigt efter stk. 1 omfatter også arkivalier, der findes i form af systematiske fortegnelser eller dokumenter i individuelle klient-, elev-, beboer- eller patientsager, der er afleveret til et offentligt arkiv fra private institutioner eller organisationer, som ikke er omfattet af § 39 a.

Stk. 8. Ret til indsigt efter stk. 1 gælder ikke for oplysninger, der udelukkende behandles i videnskabeligt eller statistisk øjemed.

Stk. 9. Dokumenterne skal udleveres i den form, som den, der har fremsat anmodningen, ønsker.

Stk. 10. Reglerne i §§ 36-38 om sagsbehandlingsfrister gælder også for begæringer efter stk. 1.

Opsamlende om adgang til oplysninger på adoptionsområdet i Danmark

International adoption opstod i tiden efter 2. verdenskrig og var indtil 1960'erne ikke reguleret i udtalt grad. Først i slutningen 1960'erne begyndte staten at sætte ind med en lidt højere grad af centralt styret regulering og tilsyn med adoptionsområdet[6]. Tilsynet med den internationale adoptionsformidling er for alvor blevet skærpet inden for de seneste årtier.

For voksne internationalt adopterede betyder det, at muligheden for et fyldestgørende resultat af en søgning i egen sag i Danmark vil variere meget afhængigt af, hvilket år man er adopteret i, hvilken adoptionsformidlende organisation, der har haft ansvaret, og hvilket land man er adopteret fra.

Derudover er det vigtigt at nævne, at der for langt de fleste internationalt adopteredes vedkommende vil være en sag om deres adoption både i Danmark og i deres oprindelsesland, og at sagen i Danmark og sagen i udlandet kan indeholde forskellige dokumenter. Det kan også være forskelligt, hvor mange oplysninger der er på den danske adoptionssag, både fordi de danske krav til oplysningernes indhold og omfang ændrer sig over tid men også fordi de forskellige afgiverlande gennem tiden har haft forskellige regler for, hvilke oplysninger der skulle sendes til modtagerlandet i forbindelse med en adoption. I langt de fleste lande vil der eksempelvis aldrig være en kopi af samtykke til bortadoption fra den biologiske mor i sagsakterne i den danske adoptionssag, fordi samtykket anses for at være den biologiske mors personlige oplysning, som dermed ikke sendes ud af landet til en fremmed myndighed. Det vil derimod kunne være beskrevet i sagen, at der har været samtykke.

[6] Helhedsanalyse af det danske adoptionssystem - de strukturelle rammer og tilsynet. Udgivet af: Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold juni 2014

3. De adopteredes erfaringer med psykologfaglig rådgivning generelt

I dette kapitel afdækker vi målgruppens selvvurderede behov for psykologfaglig rådgivning. Vi definerer her psykologfaglig rådgivning bredt. Det kan altså være forskellige former for psykologfaglig rådgivning, eksempelvis en individuel samtale med en psykolog, et gruppeforløb udbudt af en forening for adopterede, psykoterapi, hypnose, familieopstilling. Det kan være psykologfaglig rådgivning, som de adopterede i undersøgelsen har opsøgt, fordi de oplever udfordringer i relation til det at være adopteret. Men det kan også være psykologfaglig rådgivning, som de har opsøgt af andre årsager.

Først ser vi på, hvor mange af de 921 adopterede, der har deltaget i undersøgelsen, der har opsøgt psykologfaglig rådgivning og hvorfor. Vi ser også på, hvem de har opsøgt psykologfaglig rådgivning hos. Derefter ser vi på, hvad, de mener, er vigtigt, når de modtager psykologfaglig rådgivning både i forhold til rammerne for rådgivningen og i forhold til rådgiveren.

Knap halvdelen af de adopterede i undersøgelsen har erfaringer med at søge psykologfaglig rådgivning

Det er forskelligt, hvorvidt de adopterede i undersøgelsen oplever et behov for at opsøge psykologfaglig rådgivning. Som det fremgår af figur 3.1., har 46 procent (423 ud af 921) af de adopterede i undersøgelsen på et tidspunkt i livet opsøgt rådgivning – 35 procent (321 ud af 921) har gjort det flere gange, mens 11 procent (102 ud af 921) kun har gjort det en gang[7]. 16 procent (143 ud af 921) har overvejet at søge rådgivning, mens 35 procent (320 ud af 921) ikke oplever at have haft et behov.

[7] 78 procent er kvinder, 21 procent er mænd, og 1 procent er andet. De fordeler sig aldersmæssigt i alle aldre. De fleste er adopteret fra Sydkorea, Indien og Colombia (45 procent, 13 procent og 11 procent). 64 procent er i et forhold og omkring halvdelen har børn – enten egne eller deres partners børn (54 procent). De fleste har en mellemlang eller lang uddannelse (56 procent). Gruppen adskiller sig ikke væsentligt fra dem, som ikke har søgt rådgivning, ud over en større repræsentation af kvinder og personer med lang uddannelse (se tabelrapport tabel 1.1. til tabel 1.4).

Figur 3.1 Har du på et tidspunkt i dit liv opsøgt rådgivning?

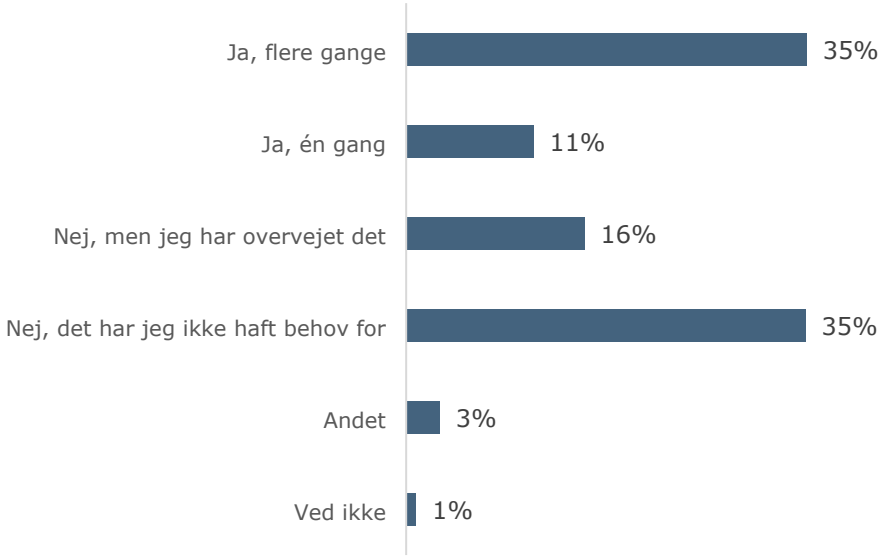

Note: Datagrundlaget er alle adopterede i undersøgelsen (N=921). Tallene summerer til mere end 100 procent grundet afrunding af decimaler.
Spørgsmål: *"De næste spørgsmål handler om erfaringer med - og behovet for - at modtage psykologfaglig støtte, rådgivning og terapi. Psykologfaglig støtte, rådgivning og terapi kan dække over flere ting, fx en individuel samtale med en psykolog, et gruppeforløb udbudt af en forening for adopterede, psykoterapi, hypnose, familieopstilling eller noget helt andet. I resten af spørgeskemaet kalder vi det samlet for 'rådgivning'. Det kan både være rådgivning, som du har opsøgt, fordi du er adopteret, eller af andre årsager"*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Behov for psykologfaglig rådgivning kan ændre sig gennem livet

Behovet for psykologfaglig rådgivning kan opstå flere gange gennem livet, men også ændre karakter i forhold til, hvad den adopterede har behov for rådgivning til. Josephine er et eksempel herpå:

> *(…) Da jeg var barn, havde jeg rimelig mange problemer med det at være adopteret. Især med mit temperament. Så der gik vi til en, der faktisk var specialist i adoptivbørn. (…) Og så har der jo været noget i mine teenageår af andre grunde også. Hvor adoptionen selvfølgelig var et emne, som vi var inde på, men det var ikke på grund af adoptionen. (…) Nu overvejer jeg at opsøge rådgivning i forbindelse med, at jeg tog hul på det der med, at nu ville jeg godt finde ud af lidt mere om min baggrund. (…) Fordi jeg synes, det er mega hårdt at undersøge de ting og gå igennem det uden at have nogen, som 100 procent forstår det eller i hvert fald har en faglig viden omkring det. Så det overvejer jeg meget."*

Josephine er i gang med at søge tilbage til sit biologiske ophav og fortæller i den forbindelse, at selvom hun har et netværk i sin adoptivfamilie og venner, som gerne vil støtte hende i den proces, så har hun brug for at tale om sine oplevelser med en rådgiver, som har en faglig viden om området.

Nogle adopterede tager tilløb til at søge rådgivning

Emilie er en af dem i undersøgelsen, som har været længere tid undervejs i forhold til at søge rådgivning:

> *"Jeg søgte rådgivning én gang for halvandet år siden, og så blev jeg overvældet og fik det ikke brugt. Det var en udfordring, at komme i gang med det og få gjort noget ved det. Hver gang jeg skulle ind og booke, så var det allerede nok. (…) Så det er lige med at fange sig selv i de der øjeblikke, hvor man bare får nok af det hele, og så er det der, man skal gøre det."*

Nogle af de adopterede i undersøgelsen har ikke søgt rådgivning blandt andet, fordi de ikke vidste, at det var en mulighed. Felix er en af dem:

> *Interviewer: Har du overvejet at søge rådgivning på noget tidspunkt?*
>
> *Felix: Altså kun efter at jeg svarede på det her spørgeskema, hvor jeg ligesom fandt ud af, at det var en mulighed, at man kunne det som adopteret. Det vidste jeg ikke.*

Halvdelen af de adopterede i undersøgelsen, som har søgt rådgivning eller overvejer at gøre det, vil gerne blive klogere på dem selv

De adopterede har i besvarelsen af spørgeskemaet haft mulighed for at angive flere grunde til, at de har opsøgt rådgivning eller overvejet at gøre det. Over halvdelen af de adopterede har søgt rådgivning eller overvejet det, fordi de gerne ville blive klogere på dem selv (53 procent svarende til 300 ud af 566) (figur 3.2).

Bemærkning til Figur 3.2
De oprindelige svarkategorier er som følger:
"Jeg ville gerne blive klogere på mig selv", "Jeg blev deprimeret", "Jeg fik stress", "Jeg følte mig ensom", "Jeg oplevede udfordringer i relationen til mine adoptivforældre", "Jeg oplevede udfordringer i mit parforhold", "Jeg fik angst", "Jeg manglede lyst til livet", "Der skete større ændringer i mit liv (fx jeg flyttede, skiftede job, skulle være forældre mv.)", "Jeg oplevede racisme", "Jeg oplevede udfordringer i relationen til mine søskende", "Der var dødsfald i min nærmeste familie", "Jeg blev påvirket af den omtale, som international adoption fik i medierne", "Jeg havde behov for at mødes med andre adopterede", "Jeg oplevede udfordringer i relation til mine kolleger", "Jeg oplevede udfordringer i relationen til mine børn", "Andet", "Ved ikke"

Figur 3.2 Hvad fik dig til at opsøge eller overveje at opsøge rådgivning?

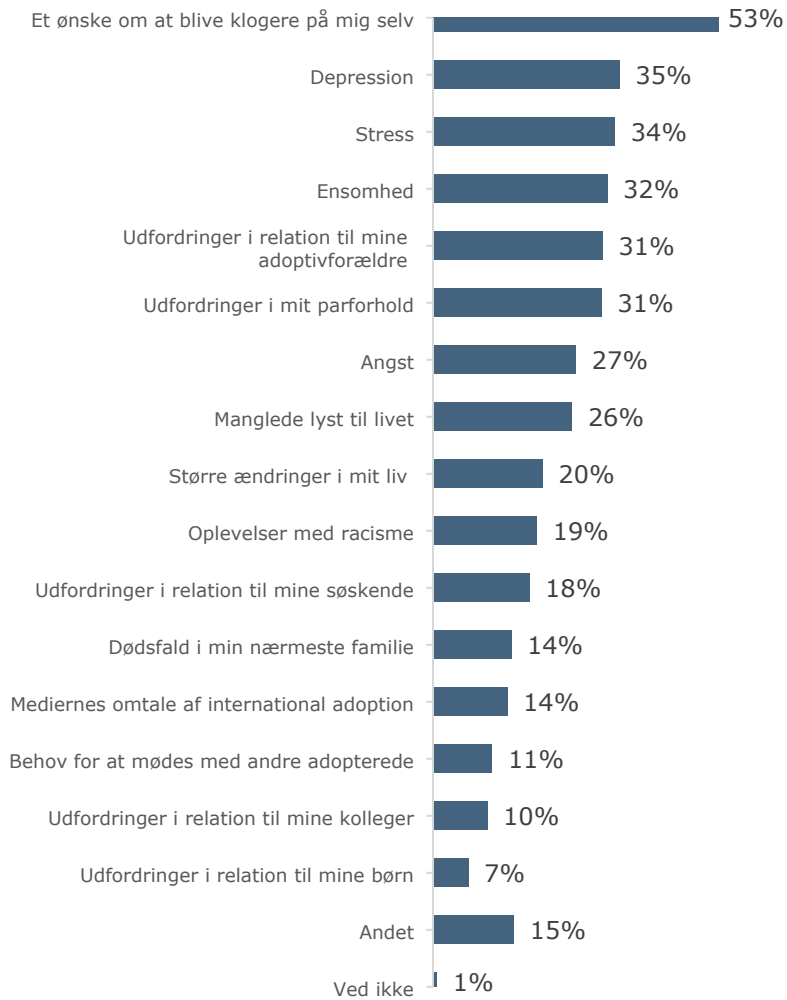

Note: Datagrundlaget er alle adopterede i undersøgelsen, der har søgt rådgivning eller overvejet at gøre det (N=566). Tallene summer ikke til 100 procent, fordi det har været muligt at angive flere svar. De adopterede har i gennemsnit angivet knap fire (3.98) årsager til at opsøge rådgivning. Spørgsmål: *"Hvad fik dig til at opsøge eller overveje at opsøge rådgivning? Hvis du har overvejet at opsøge - eller har opsøgt - rådgivning mere end én gang, eller hvis der er flere grunde til, at du har opsøgt rådgivning, så angiv gerne flere svar."*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Når vi taler med de adopterede i undersøgelsen i forbindelse med interview, så fremhæver flere, at det er specielt at vokse op uden sikker viden om, hvor og hvornår man er født, og hvorfor man er blevet bortadopteret. Flere ved ikke, hvad der har karakteriseret de forhold, som de har levet under den første periode af deres liv, men har en formodning om, at det i en eller anden grad har formet dem og deres handlemønstre senere i livet, som en fortæller:

> *Ja, altså, jeg tror ikke, der er tvivl om, at jeg har ligget meget alene i starten af mit liv. Og det er nok også derfor, at jeg havde lidt problemer med mit temperament blandt andet. Og det at have kropskontakt. (…) Jeg var meget udadreagerende."* (Josephine)

Flere af de adopterede i undersøgelsen har søgt rådgivning eller overvejet at gøre det, da de har følt sig deprimeret, stresset eller ensomme

Som det fremgår af figur 3.2 har de adspurgte adopterede opsøgt rådgivning eller overvejet det, fordi de har følt sig deprimeret (35 procent svarende til 196 ud af 566), stresset (34 procent svarende til 191 ud af 566) eller ensomme (32 procent svarende til 183 ud af 566). Mens andre oplevede angst (27 procent svarende til 150 ud af 566) eller manglede lyst til livet (26 procent svarende til 146 ud af 566). Det er på baggrund af undersøgelsens metode ikke muligt at konkludere, hvorvidt de selvrapporterede psykiske udfordringer, som de adopterede angiver, skyldes, at de er adopteret. Men en tidligere registerbaseret undersøgelse viser en større forekomst af psykiatriske diagnoser blandt adopterede i Danmark, end blandt deres ikke-adopterede jævnaldrende[8].

En stor del af de adopterede i undersøgelsen har altså opsøgt rådgivning på et tidspunkt, hvor de har oplevet store udfordringer i deres liv. Niels har tidligere været misbruger af både alkohol og stoffer:

> *(…) Jeg har så været misbruger hele mit liv altså med stoffer og alkohol. Og det holdt jeg op med her i 2023. Jeg har gået til masser af psykologer hele mit liv, og det har ikke hjulpet en skid. Men så var jeg på det der sted, og jeg var der i fire måneder. Og der fik jeg terapi hver dag. Og det kunne åbenbart et eller andet. Og det gjorde lige pludselig, at jeg fik skabt en identitet (…) Så jeg har ikke den vrede, eller det der kæmpe had længere, som jeg havde førhen.*

Niels har minder fra tiden, hvor han levede på gaden i oprindelseslandet. Han fortæller, at hans adoptivforældre har haft vanskeligt ved at tale med ham om de udfordringer, som han har oplevet som barn og teenager.

Nogle af de adopterede, der har søgt rådgivning eller overvejet det, oplever udfordringer i deres relation til andre mennesker

En tredjedel af dem, som har søgt rådgivning eller overvejet det, angiver, at grunden var, at de oplevede udfordringer i relation til deres adoptivforældre (31 procent svarende til 178 ud af 566) eller partner (31 procent svarende til 177 ud af 566), mens 18 procent (101 ud af 566) oplever udfordringer i relation til deres søskende (figur 3.2). Hvorimod langt færre oplever udfordringer relateret til kollegaer (10 procent

[8] Sofie Henze-Pedersen & Rikke Fuglsang Olsen (2017): *At vokse op som adopteret i Danmark*. København: VIVE.

svarende til 57 ud af 566) eller deres børn (7 procent svarende til 37 ud af 566).

En adopteret fortæller, at han gennem livet har haft vanskeligt ved relationer til andre, eksempelvis kæresterelationer:

> *Alle mine relationer, dem har jeg aldrig kunne finde ud af at holde. (…) Så hvis jeg fandt en kæreste, der var vild med mig og var virkelig sød og sådan noget, så gjorde jeg alt for at ødelægge det, fordi jeg vidste, at jeg ville miste hende alligevel. Og det bunder i det der med en knægt, der mister hele sin familie."* (Niels)

Mens andre fortæller, at de haft vanskeligt ved at have venskaber, da de ofte ikke har følt sig lige så investeret i relationen, som deres venner, eller modsat at de bliver meget kede af det, hvis relationer slutter, selvom det er til mennesker, som de kun kender perifert eller har kendt i kort tid. Josephine fortæller, at hun foretrækker få nære venner, da hun er bange for at blive svigtet, og typisk tænker meget over det bagefter, hvis hun har været i relationer, som af den ene eller anden grund er stoppet:

> *"Jeg tænker, at de fleste af os har prøvet det der med at have nogle venner undervejs i sit liv, hvor man enten vokser fra hinanden eller bare helt naturligt mister kontakten. Den del har jeg helt vildt svært ved af en eller anden grund. Jeg kan ikke lade være med nogle gange også at bore i det i mit hoved. Hvorfor? Om jeg gjorde noget forkert, sagde noget forkert? Ja. Jeg tror, andre har nemmere ved at acceptere, at så vokser man fra hinanden, eller så gik det ikke. Men det er bare noget, jeg har så svært ved.* (Josephine)

Omkring en femtedel af de adopterede, som har søgt rådgivning eller overvejet det, har oplevet store omvæltninger i deres liv eller racisme

Det fremgår af figur 3.2, at en femtedel (20 procent svarende til 115 ud af 566) har opsøgt rådgivning i forbindelse med, at de oplevede store omvæltninger i deres liv, eksempelvis fordi de flyttede, skiftede job, skulle være forældre med videre. Mens 14 procent (82 ud af 566) oplevede dødsfald i deres nærmeste familie.

Hele 19 procent (109 ud af 566) af de adopterede i undersøgelsen har angivet, at de opsøgte rådgivning eller overvejer det, fordi de har oplevet racisme. Oplevelser med racisme går igen i interviewene med de adopterede. Mai sætter ord på, hvordan hun har oplevet racisme på arbejdsmarkedet:

> *"Altså jobmæssigt har det nok haft større betydning, fordi det har været svært for mig at få job. (…) Da jeg startede med at søge job, var det ikke så almindeligt at sende billede med. Så når jeg kom til samtale, så var det sådan 'Gud, ser du sådan ud, er du en af dem?' Og så var jeg sådan, 'en af dem? Hvad mener du med det?' 'Jamen vi vidste bare ikke, at du så sådan ud.' (…) Jeg kan godt mærke, at jeg nogle gange blev fravalgt. Fordi når jeg så ringede og spurgte ind til baggrunden og sådan noget, så var undskyldningen, der jo tit blev brugt, det var, 'jamen, du minder jo ikke rigtigt om de andre, vi har ansat i virksomheden, og de kandidater, vi normalt ansætter'."*

Andre fortæller, at de både som børn og voksne har oplevet, at andre har kommenteret på deres udseende eksempelvis

hudfarve, eller haft stereotype forestillinger om dem, som Felix eksempelvis fortæller:

> *Altså, som sagt så spiller jeg jo fodbold, og rigtig mange fra Afrika er jo super hurtige. Det er jeg bare ikke. Når jeg starter på et fodboldhold, så får jeg altid at vide, at det er mig, der skal løbe hurtigt. Så viser det sig jo så, at jeg ikke kan løbe særlig hurtigt. Og så bliver man mødt lidt med undren over, hvorfor jeg ikke kan løbe hurtigt. Jeg er jo god til at gøre det humoristisk, men en eller andet sted, så synes jeg bare heller ikke, at det burde være nødvendigt.*

Nogle af de adopterede, der har opsøgt rådgivning eller overvejet det, er påvirket af omtalen af adoption i medierne

Nogle af de adopterede i undersøgelsen, som har modtaget rådgivning eller overvejet at opsøge rådgivning, har svaret, at de blev påvirket af den omtale, som international adoption fik i medierne (14 procent svarende til 78 ud af 566) (figur 3.2). Det genfinder vi i nogle af vores kvalitative interview med adopterede, hvor de fortæller, at de kan være i tvivl om de oplysninger, de har om dem selv og deres adoption, er korrekte. Denne problematik udfoldes yderligere i kapitel 5.

Nogle adopterede vil gerne mødes med andre adopterede

11 procent (62 ud af 566) svarer i spørgeskemaet, at de opsøgte rådgivning eller overvejede det, da de havde et behov for at mødes med andre adopterede (figur 3.2). Flere af de adopterede, som har deltaget i interview, fortæller, at de som børn, sammen med deres familier, mødtes med andre familie, der har adopteret børn fra samme land eller samme adoptionsbureau. William fortæller, at han for nyligt er blevet tilknyttet en gruppe af adopterede fra samme land, som ham:

> *(…) det var ligesom en helt ny verden, der bare åbnede sig op for mig. Og det var sindssygt dejligt. Fordi endelig, tænkte jeg, kan jeg snakke med nogle andre, som er adopteret fra samme land. (…) Der er også sådan nogle arrangementer, hvor de mødes og tager ud og løber. Så mødes de måske bare tilfældigt et sted og tager en kaffe sammen eller et eller andet hyggeligt. (…) Det betyder noget for mig, at der faktisk er nogle andre mennesker, der er på talefod med mig lige præcis på det punkt.*

Langt de fleste har søgt rådgivning hos en psykolog

Som det fremgår af figur 3.3, så er det at tale med en psykolog den mest udbredte form for rådgivning blandt de adopterede i undersøgelsen, som har søgt rådgivning (79 procent svarende til 333 ud af 423). En tredjedel har benyttet sig af anden form for terapi som eksempelvis psykoterapeut, kropsterapeut, hypnotisør eller lignende (31 procent svarende til 131 ud af 423), og 26 procent (110 ud af 423) har været i behandling hos en psykiater. Knap halvdelen har talt med egen læge (49 procent svarende til 207 ud af 423). 16 procent (69 ud af 423) har benyttet sig af den psykologfaglige rådgivning, som formidles gennem Ankestyrelsen, 8 procent har fået rådgivning gennem en forening for adopterede og 9 procent (40 ud af 423) har svaret, at de har modtaget rådgivning af andre end de nævnte.

Figur 3.3 Hvem har du søgt rådgivning hos?

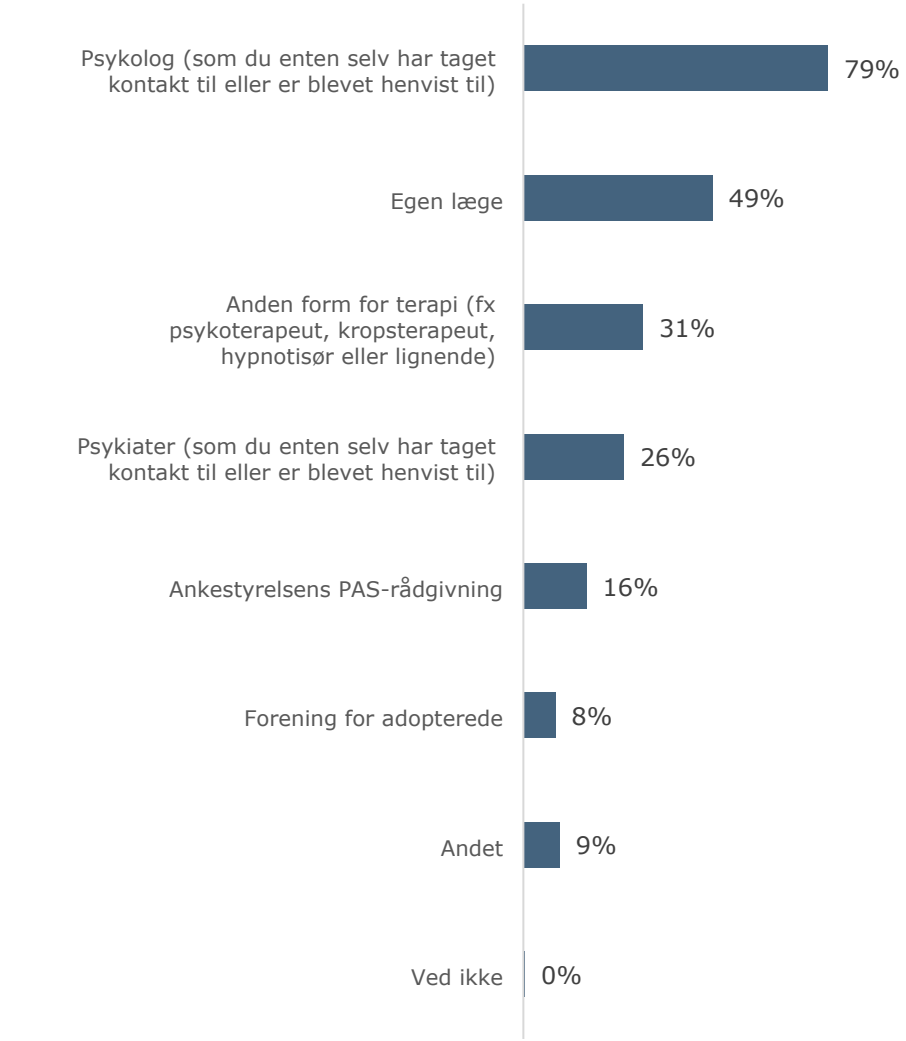

Note: Datagrundlaget er de adopterede, som har opsøgt rådgivning (N=423)
Tallene summer ikke til 100 procent, fordi det har været muligt at angive flere svar. De adopterede har i gennemsnit angivet to (2,19) typer af rådgivning, som de har søgt rådgivning hos.
Spørgsmål: *"Hvem har du søgt rådgivning hos? Angiv gerne flere svar"*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Det er vigtigt for de adopterede at få det nødvendige antal rådgivningstimer

Vi har spurgt de adopterede i undersøgelsen, som har søgt rådgivning, om hvad der er vigtigt for dem i forhold til *rammerne* for den psykologfaglige rådgivning. For stort set alle er det vigtigt, at de kan få de rådgivningstimer, som de har brug for (96 procent svarende til 405 ud af 423 jf. figur 3.4). Resultatet skal ses i lyset af, at mange former for rådgivning er egenbetaling og dyrt.

Langt de fleste har også ønsker om kontinuitet i forhold til rådgiveren (86 procent svarende til 363 ud af 423), at rådgivningen ligger tæt på, hvor den adopterede bor (81 procent svarende til 344 ud af 423), og at de selv kan vælge rådgiveren (74 procent svarende til 312 ud af 423).

Over halvdelen af de adopterede i undersøgelsen, der har søgt rådgivning, vil gerne have mulighed for at vælge en anden form for rådgivning end psykologsamtaler (65 procent svarende til 276 ud af 423).

Sammenlignet med de andre elementer er det mindre vigtigt for de adopterede i undersøgelsen, der har søgt rådgivning, at sociale aktiviteter med andre adopterede er en del af rådgivningen (22 procent svarende til 91 ud af 423). Det kan måske forklares med, at flere adopterede søger det sociale samvær med andre adopterede gennem selvinitierede grupper rundt omkring i landet, som vi hørte tidligere[9].

[9] Den gruppe, som ikke har søgt rådgivning, er også blevet spurgt til deres ønsker i forhold til rammerne for den psykologfaglige rådgivning. Deres svar adskiller sig ikke fra de adopterede, som har søgt.

Figur 3.4 Hvor vigtigt er følgende for dig, når du skal modtage rådgivning?

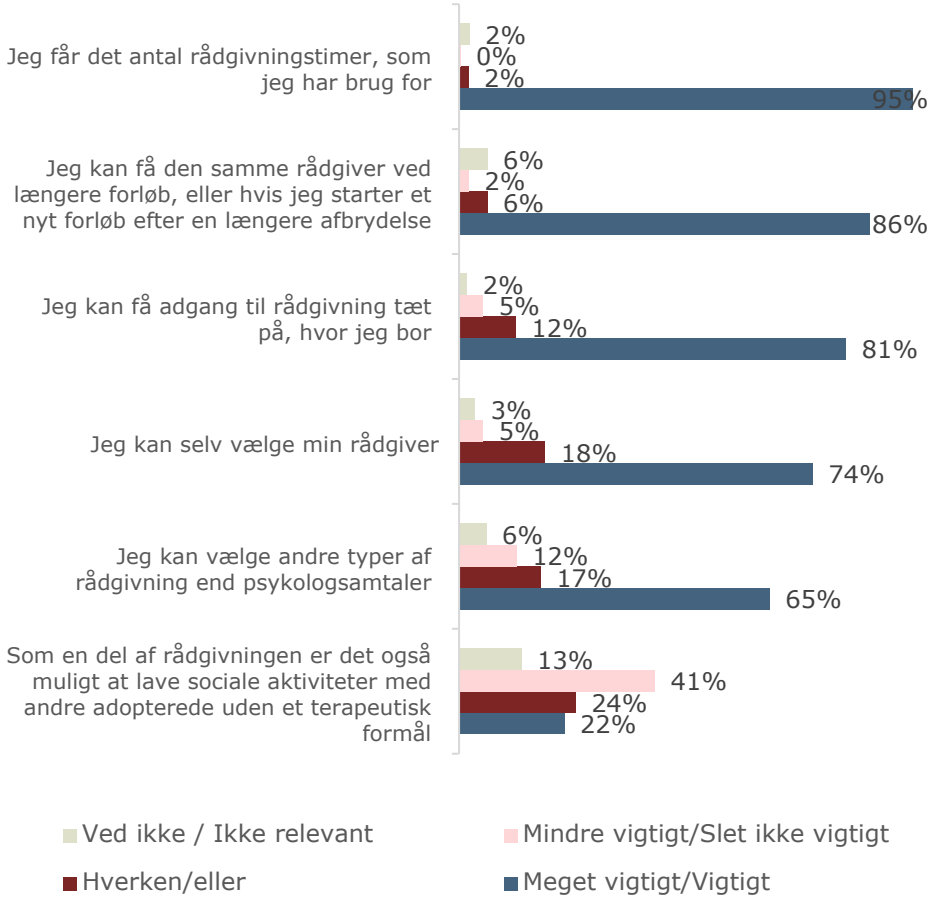

Note: Datagrundlaget er de adopterede, som har opsøgt rådgivning (N=423)
Spørgsmål: *"Hvor vigtigt er følgende for dig, når du skal modtage rådgivning?"*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Rådgiveren skal kunne skelne mellem adoptionsrelaterede udfordringer og andre udfordringer

Vi har også spurgt de adopterede i undersøgelsen, som har søgt rådgivning, om hvad der er vigtigt for dem i forhold til rådgiveren (figur 3.5). Det vigtigste er, at rådgiveren kan skelne mellem, hvilke udfordringer der er relateret til det at være adopteret, og hvilke udfordringer der er relateret til andet (88 procent svarende til 430 ud af 490). Derudover vægter de adopterede i undersøgelsen, som har søgt rådgivning, det højt, at rådgiveren er specialiseret i rådgivning af adopterede (81 procent svarende til 398 ud af 490).

For de adopterede i undersøgelsen, der har søgt rådgivning, er det ligeledes væsentligt, at rådgiveren er specialiseret i problemstillinger relateret til racisme (43 procent svarende til 211 ud af 490), og at rådgiveren kun rådgiver den adopterede og ikke samtidig rådgiver vedkommendes adoptivforældre (39 procent svarende til 190 ud af 490).

Omvendt er det kun for en mindre andel af de adopterede i undersøgelsen, som har søgt rådgivning, væsentligt, at rådgiveren selv er adopteret (17 procent svarende til 84 ud af 490) eller har anden etnisk baggrund end dansk (11 procent svarende til 55 ud af 490). Ganske få finder det væsentligt, at rådgiveren selv er adoptivforælder (7 procent svarende til 33 ud af 490)[10].

Ser vi i de åbne svarkategorier, hvor den adopterede kan uddybe sit svar, så bemærker flere, at det også er vigtigt, at rådgiveren er professionel, erfaren og har den rette uddannelsesmæssige baggrund.

[10] Den gruppe, som ikke har søgt rådgivning, er også blevet spurgt til deres ønsker i forhold til rådgiveren. Deres svar adskiller sig ikke fra de adopterede, som har søgt rådgivning.

Figur 3.5 Hvor vigtigt er det for dig, at rådgiveren

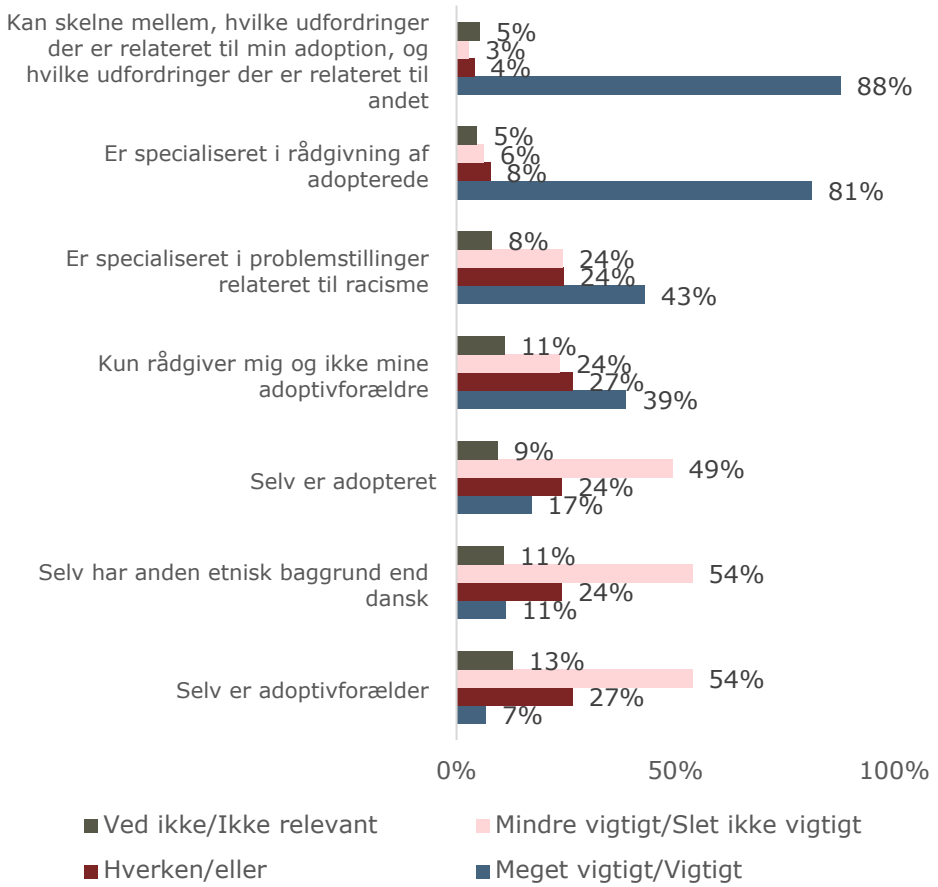

Note: Datagrundlaget er de adopterede, som har opsøgt rådgivning (N=490)
Spørgsmål: *"Hvor vigtigt er det for dig at, at rådgiveren: xx?"*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

4. De adopteredes erfaringer med Ankestyrelsens PAS-rådgivning

Som beskrevet tidligere administrerer Ankestyrelsen PAS-rådgivning, som er udviklet specifikt til at hjælpe adopterede. I dette kapitel fokuserer vi på, hvor mange af de adopterede i undersøgelsen, der har henholdsvis kendskab til og erfaring med Ankestyrelsens PAS-rådgivning. Vi ser på den gruppe, som har kendskab til PAS-rådgivningen, men som ikke har benyttet sig af den – vi udfolder hvorfor. Sidst dykker vi ned i, hvordan de, som har erfaring med rådgivningen, vurderer den.

Få adopterede kender til Ankestyrelsens psykologfaglige rådgivning

81 procent (746 ud af 921) af de adopterede i undersøgelsen kendte ikke til PAS-rådgivningen, før de besvarede spørgeskemaet (tabel 4.1). Mens 7 procent (69 ud af 921) har erfaring med PAS-rådgivningen, og 11 procent (100 ud af 921) har hørt om rådgivningen, men ikke prøvet den.

Tabel 4.1 Havde du hørt om PAS-rådgivningen, før du besvarede dette spørgeskema?

Svar	Procent	Antal
Ja (har prøvet)	7%	69
Ja (har hørt om)	11%	100
Nej	81%	746
Ved ikke / Ikke relevant	1%	6
I alt	**100%**	**921**

Note: Datagrundlaget alle adopterede (N=921) Spørgsmål: *"Havde du hørt om PAS-rådgivningen, før du besvarede dette spørgeskema?"* Bemærk, at de 7 procent, der indgår i "Ja (har prøvet)" svarer til de 16 procent, der svarer "Ankestyrelsens PAS-rådgivning" på spørgsmålet "Hvem har du søgt rådgivning hos?" i figur 3.3. Der er tale om 69 personer. I figur 3.3, udgør de 16 procent af andelen af de adopterede, der har erfaring med rådgivning (N=423), og her i tabel 4.1 udgør de 7 procent af alle adopterede i undersøgelsen (N=921)
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Mai fortæller om hendes manglende kendskab til ordningen:

> *"Jeg vidste ikke, at det eksisterede. Jeg kunne så læse et eller andet sted, at det har eksisteret siden 2016, kan det passe? Jeg vil så sige, at de har været rigtig dårlige til at kommunikere det ud. Jeg kender ret mange adopterede, som bare var sådan lidt, what? (…) Så det kunne de måske godt have sendt ud til alle os, der er adopteret.*

En gruppe af de adopterede i undersøgelsen kender Ankestyrelsens PAS-rådgivning, men har ikke benyttet sig af den

Der er altså 100 adopterede i undersøgelsen, som har kendskab til Ankestyrelsens PAS-rådgivning, men som ikke har benyttet sig af den. Vi har spurgt dem hvorfor i spørgeskemaet. 38 procent (38 ud af 100) angiver, at de stadig er i gang med at overveje, om de skal søge rådgivning (figur 4.1). En lige så stor gruppe (38 ud af 100) kendte ikke til tilbuddet, da de havde brug for hjælp. Det er en udfordring, at der mangler kendskab til PAS-rådgivningen, da manglende kendskab potentielt kan afholde flere fra at søge hjælp. Samtidig er der 17 procent (17 ud af 100), som svarer, at tilbuddet ikke eksisterede, da de havde brug for hjælp, da PAS-rådgivningen for voksne adopterede først blev etableret i 2016.

Nogle har ikke benyttet sig af PAS-rådgivningen, da de har oplevet forskellige barrierer konkret i forhold hertil: 13 procent (13 ud af 100) angiver, at det var besværligt at ansøge, 9 procent (9 ud af 100) angiver, at tilbuddet ikke passede til deres behov, mens 5 procent (5 ud af 100) angav, at der var for lang ventetid. Kun 3 procent (3 ud af 100) har ikke benyttet sig af PAS-rådgivningen, da den er udbudt af Ankestyrelsen. Det kan handle om, at nogle adopterede oplever det som problematisk, at det er Ankestyrelsen, som tilsynsmyndighed, der administrerer PAS-rådgivningen. 27 procent (27 ud af 100) angiver, at de har haft andre grunde end de oplistede til ikke at benytte sig af PAS-rådgivningen.

Figur 4.1 Af hvilke årsager har du ikke gjort brug af PAS-rådgivning?

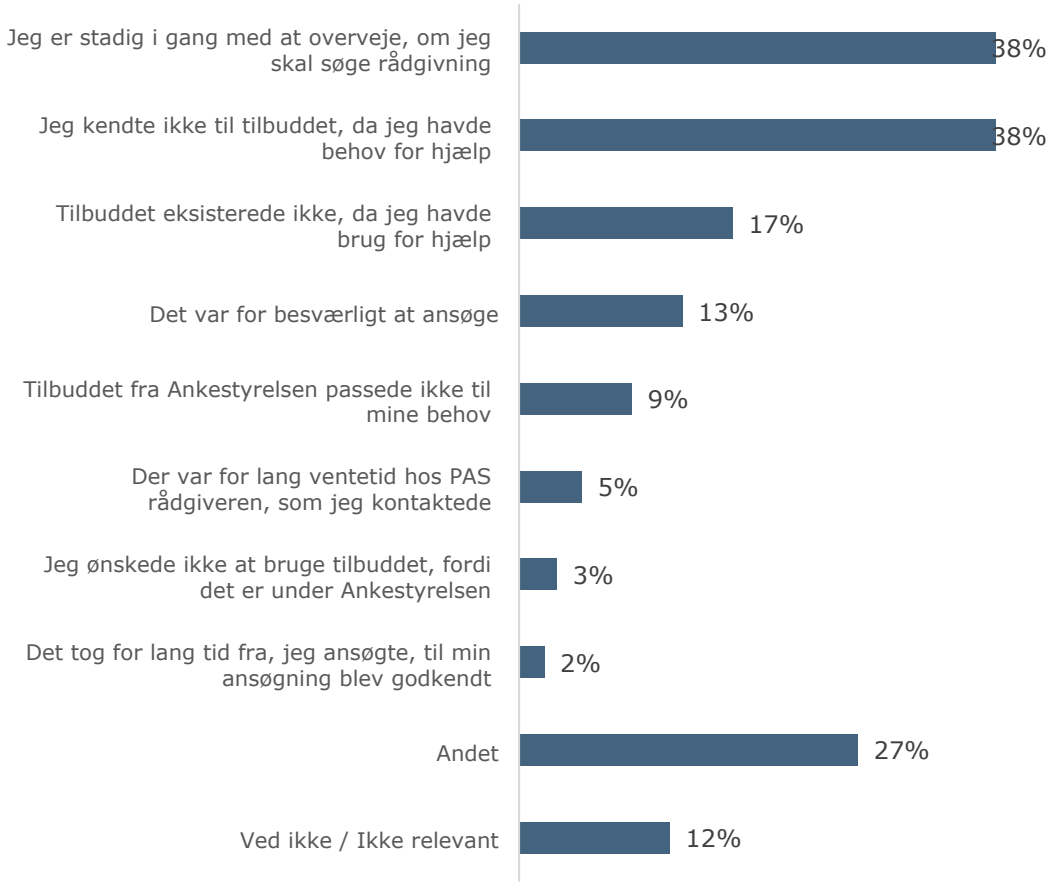

Note: Datagrundlaget er den gruppe af adopterede, som har kendskab til Ankestyrelsens psykologfaglige rådgivning, men ikke benyttet sig af den (N=100). Tallene summer ikke til 100 procent, fordi det har været muligt at angive flere svar. De adopterede har i gennemsnit angivet to (1,64) barriere for, hvorfor de ikke har gjort brug af PAS-rådgivningen. Spørgsmål: *"Af hvilke årsager har du ikke gjort brug af Ankestyrelsens PAS-rådgivning? Angiv gerne flere svar."*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Størstedelen af de adopterede i undersøgelsen, som har erfaring med PAS-rådgivningen, oplever, at det er nemt at ansøge om et rådgivningsforløb

69 af de adopterede i undersøgelsen har, som nævnt, brugt Ankestyrelsens PAS-rådgivning. 70 procent (48 ud af 69) ud af disse angiver, at det var nemt at ansøge om at få et rådgivningsforløb (figur 4.2). 64 procent (44 ud af 69) angav, at der var kort ventetid på at få en rådgiver, 62 procent (43 ud af 69) oplever, at de fik en rådgiver tæt på, hvor de bor, mens 61 procent (42 ud af 69) oplever, at det er nemt at finde information om rådgivningen på Ankestyrelsens hjemmeside. 56 procent (39 ud af de 69) angiver, at det var nemt at komme i kontakt med Ankestyrelsen indledningsvist.

Som beskrevet tidligere tilbydes der både individuel rådgivning og gruppeforløb i PAS-rådgivningen. Der er 61 adopterede i undersøgelsen, som har erfaring med den individuelle PAS-rådgivning, mens 23 har erfaring med gruppeforløbene. 79 procent (48 ud af 61) vurderer alt i alt, at den individuelle rådgivning var brugbar for dem, mens det samme gælder for 61 procent (14 ud af 23) af dem, som har erfaring med gruppeforløbene.[11]

Figur 4.2 Hvor enig eller uenig af er du i følgende udsagn?

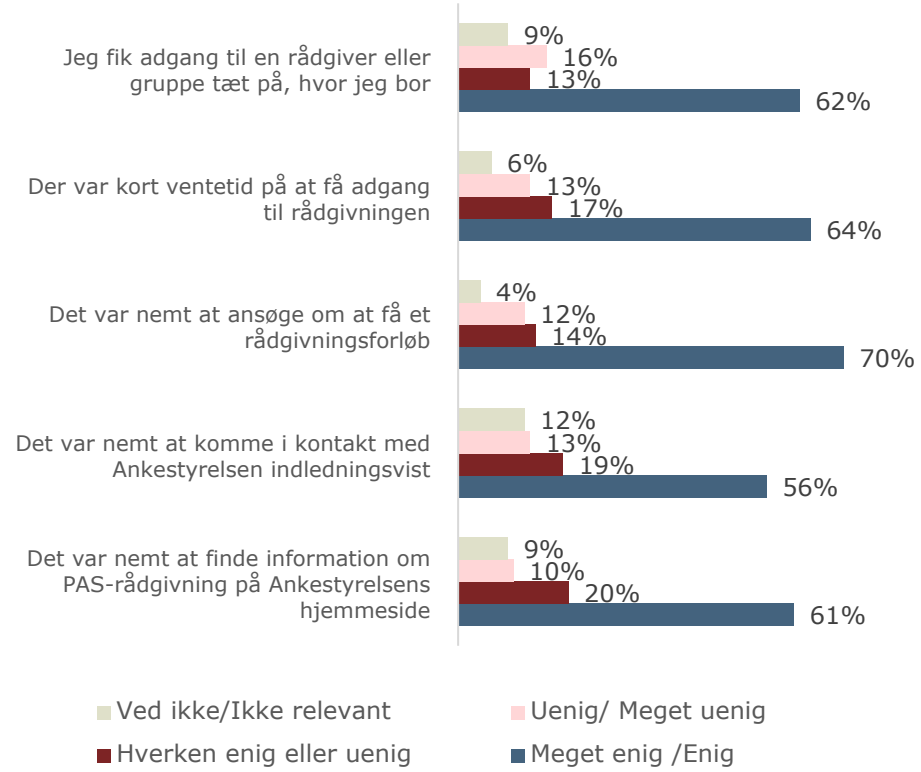

Note: Datagrundlaget er den gruppe af adopterede, som har erfaring med Ankestyrelsens PAS- rådgivning (N=69) Spørgsmål: *"Følgende udsagn handler om din oplevelse, da du skulle ansøge om at få PAS-rådgivning gennem Ankestyrelsen. Hvis du har fået PAS-rådgivning gennem Ankestyrelsen flere gange, så tænk på den sidste gang, du modtog rådgivning. Hvis du er i gang med at ansøge om PAS-rådgivning gennem Ankestyrelsen, så besvar spørgsmålet ud fra din nuværende oplevelse. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn:xxx?"*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

[11] For mere information om de adopterede i undersøgelsens vurdering af PAS-rådgivningen se tabelrapporten.

5. De adopteredes erfaringer med root search

I det følgende kapitel beskriver vi, hvilke erfaringer deltagerne i undersøgelsen har med root search, og hvor mange der udtrykker interesse for at søge i fremtiden. Root search i undersøgelsen er fokuseret omkring den del, som handler om at søge informationer om egen baggrund i Danmark og oprindelseslandet samt rejse til oprindelseslandet.

Kapitlet er delt op, så første del handler om den gruppe, der har erfaringer med at søge informationer om egen baggrund. Her afdækker vi, hvad der karakteriserer den gruppe, samt hvordan de har oplevet selve søgeprocessen.

Anden del af kapitlet fokuserer på den andel, der *ikke* har søgt informationer. Her ser vi nærmere på, hvad der karakteriserer den gruppe og hvilke barrierer, de oplever i forbindelse med at søge informationer. I tredje del af kapitlet ser vi på de adopteredes erfaringer med at rejse til deres oprindelsesland og deres ønsker og behov i den forbindelse. Til sidst i kapitlet fokuserer vi på, hvilke ønsker de adopterede i undersøgelsen har til en optimering af 'fremtidens hjælp til root search', når det kommer til indsigt i egen sag og rejse til oprindelseslandet.

Mere end én ud af fire har aktivt søgt informationer om egen baggrund

259 af de adopterede, svarende til lidt mere end en ud af fire (28 procent) har søgt information om deres baggrund, mens 615 af de adopterede, svarende til 67 procent ikke har, og 5 procent svarer andet/ved ikke (figur 5.1).

Figur 5.1 Har du søgt information om din baggrund?

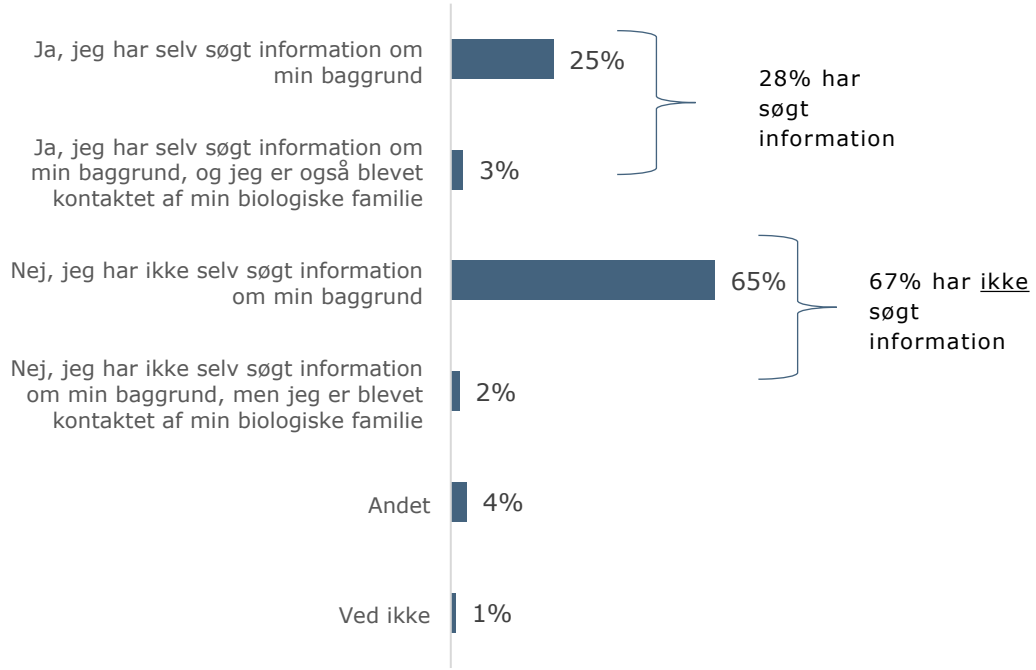

Note: Datagrundlaget er alle adopterede i undersøgelsen (N=921)
Spørgsmål: *"Har du selv søgt information om din baggrund? At søge information om din baggrund kan for eksempel være, at du har søgt indsigt i egen sag hos institutioner og myndigheder i Danmark eller i det land, du er adopteret fra."*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Livsstadier og livsomstændigheder har indflydelse på, om man har søgt information om sin baggrund

Når vi sammenligner den gruppe, som har søgt informationer om deres baggrund med dem, som ikke har, kan vi se, at de er i forskellige livsstadier. Aldersgruppen 30-49 år er overrepræsenteret og aldersgruppen 18-29 år er omvendt underrepræsenteret i forhold til aldersfordelingen på det samlede antal deltagere i undersøgelsen (se tabelrapport tabel 2.5)

I interviewene med de adopterede i undersøgelsen fortæller de også om, at de med alderen får et større behov for at forstå deres egen historie og se deres levede år i en form for kontekst. William fortæller:

> *Jeg er et sted i mit liv, snart 40, hvor jeg kan mærke, at der er nogle ting, som mangler at blive opfyldt for mig. At vide, hvem er min rigtige far og mor. Tidligere hen har jeg måske været lidt ligeglad. Har ikke spekuleret over det. Har tænkt: 'det er lige meget'. Men sådan har jeg det ikke nu. Og det kan jeg simpelthen mærke, at det har noget med alderen at gøre. Altså 40 er halvvejs til 80, ikke? Så er vi ved at være halvdelen af livet igennem. Og så vil man altså gerne vide, hvem er jeg? Så vil man gerne vide mere om sig selv*

Nogle fortæller også, at jo ældre de bliver, jo mere bevidste bliver de om, at chancen for at finde og møde deres biologiske forældre bliver mindre, for hvert år deres biologiske forældre bliver ældre.

Ud over et aldersaspekt ses, at adopterede med børn er overrepræsenterede i gruppen, der har søgt informationer (se tabelrapport tabel 2.3)

De kvalitative interviews peger også på, at det at få børn har betydning for den adopteredes selvforståelse og kan forstærke et behov for større viden om omstændighederne og baggrunden for egen adoption. Anna sætter ord på, hvilke omstændigheder i hendes liv, der har haft indflydelse på ændringer i hendes måde at reflektere over sin egen situation som adopteret:

> *Det gjorde det første gang, da jeg blev mor. Jeg kommer til at tænke over, at jeg nu har født mit eget barn. Kunne jeg forestille mig at være i en situation, hvor jeg måske ville have givet mit barn væk? Eller adopteret det væk? Det sætter lidt tanker i gang*

Men også andre særlige livsomstændigheder – som eksempelvis tabet af en adoptivforælder – kan aktivere og forstærke et behov for at få mere indsigt i ens personlige historie. Diana fortæller, hvordan det er for hende:

> *Det dukker op nu, fordi at min mor ikke er her mere […], jeg har fået meget mere blod på tanden nu, efter min mor er ikke er her mere. Det kunne være så sjovt at undersøge det og finde ens egne rødder"*

Behovet for indsigt i sin personlige historie er primær årsag til at søge efter informationer om egen baggrund

Figur 5.2 viser, at det især er behovet for at vide mere om sin egen personlige historie, der har været årsagen til, at de adopterede i undersøgelsen har søgt information om deres baggrund.

Figur 5.2 Hvad fik dig til at søge information om din baggrund?

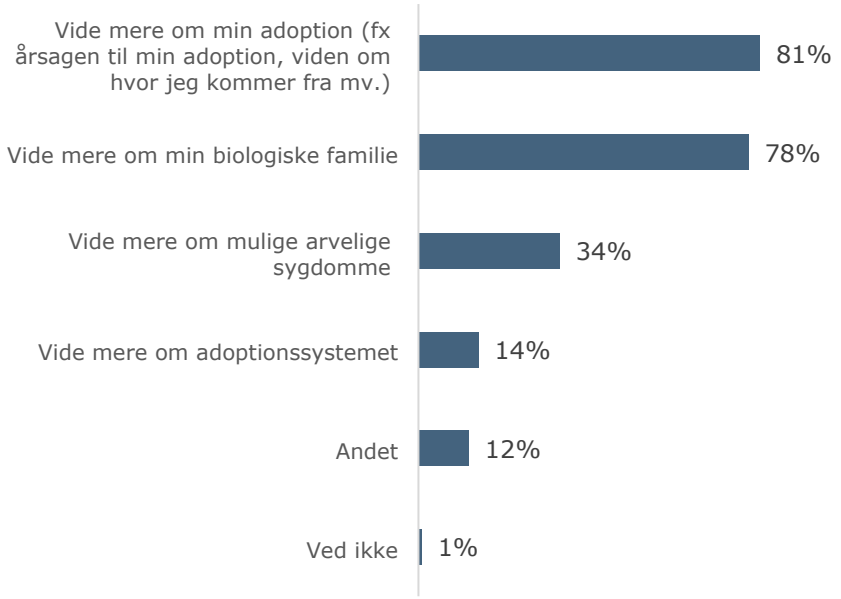

Note: Datagrundlaget er de adopterede, som aktivt har søgt om information om egen baggrund (N=259). Tallene summer ikke til 100 procent, fordi det har været muligt at angive flere svar. De 259 adopterede har i gennemsnit angivet lidt over 2 (2.2.) årsager. Spørgsmål: *"Hvad fik dig til at søge information om din baggrund? Angiv gerne flere svar. Jeg ville gerne: xx"*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Blandt de 259 adopterede, der har søgt information, handler det for 81 procent af disse (210 af de 259 adopterede) blandt andet om at 'vide mere om min adoption' og for 78 procent (203 af de 259 adopterede) at 'vide mere om min biologiske familie'. Lidt mere end en tredjedel (87 ud af de 259 adopterede) angiver 'viden om arvelige sygdomme', og 14 procent (37 ud af de 259 adopterede) angiver også at have haft et behov for at 'vide mere om adoptionssystemet'.

Behovet for at kende historien om sin adoption og kende sit biologiske ophav er også stærkt blandt de interviewede adopterede. Det gælder også de adopterede, der fortæller om en grundlæggende tryg og kærlig opvækst hos deres adoptivforældre. Josephine fortæller, at hendes adoptivforældre er de bedste forældre, man kan forestille sig. Alligevel oplever hun, at hun mangler noget:

> *"Ja, altså på en eller anden måde, synes jeg jo, at der er et hul i min historie. Jeg synes, det er svært at gå i og lidt føle sig ensom, selvom man har mange gode mennesker omkring sig. Jeg har aldrig følt mig ensom som sådan, og i den definition, du tænker, ensom. Men et eller andet sted indeni, så føler jeg mig ensom, fordi der netop ikke er nogen biologiske forældre, eller noget, som jeg kan spejle mig i, eller noget familie. Altså det med at blive placeret et sted, og så skulle vokse op og tilpasse sig det samfund og de mennesker, som der er. At man kommer med et tomt lærred, hvor man bare tænker, hvad var der før for mig, og hvor kommer jeg fra?"*

Uddannelsesmæssig baggrund ser ud til at have betydning for, om man aktivt søger information

Undersøgelsen viser også, at der en overrepræsentation af deltagere med en mellemlang eller lang videregående uddannelse i andelen, der har søgt efter information om deres baggrund. Og omvendt ses en underrepræsentation af deltagere med ingen, kort eller erhvervsuddannelse (se tabelrapport tabel 2.4).

Når man ser på, hvordan gruppen med erfaringer i at søge information har oplevet selve søgeprocessen, indikerer disse oplevelser da også, at det kan kræve et vist mentalt og ressourcemæssigt overskud at komme i gang med og gennemføre søgeprocessen.

Søgeprocessen opleves kompliceret og uoverskuelig

I undersøgelsen blev de adopterede spurgt til, hvordan de havde oplevet selve søgeprocessen. Der blev opsat en række positivt ladet udsagn om elementer af søgeprocessen, som kunne besvares med, om de var enige eller uenige med udsagnet.

Figur 5.3 viser, at en stor del af de adopterede svarer, at de er 'uenige' eller 'meget uenige' i næsten alle af de positivt ladede spørgsmål.

Figur 5.3 Hvordan har du oplevet din proces med at søge information om din baggrund?

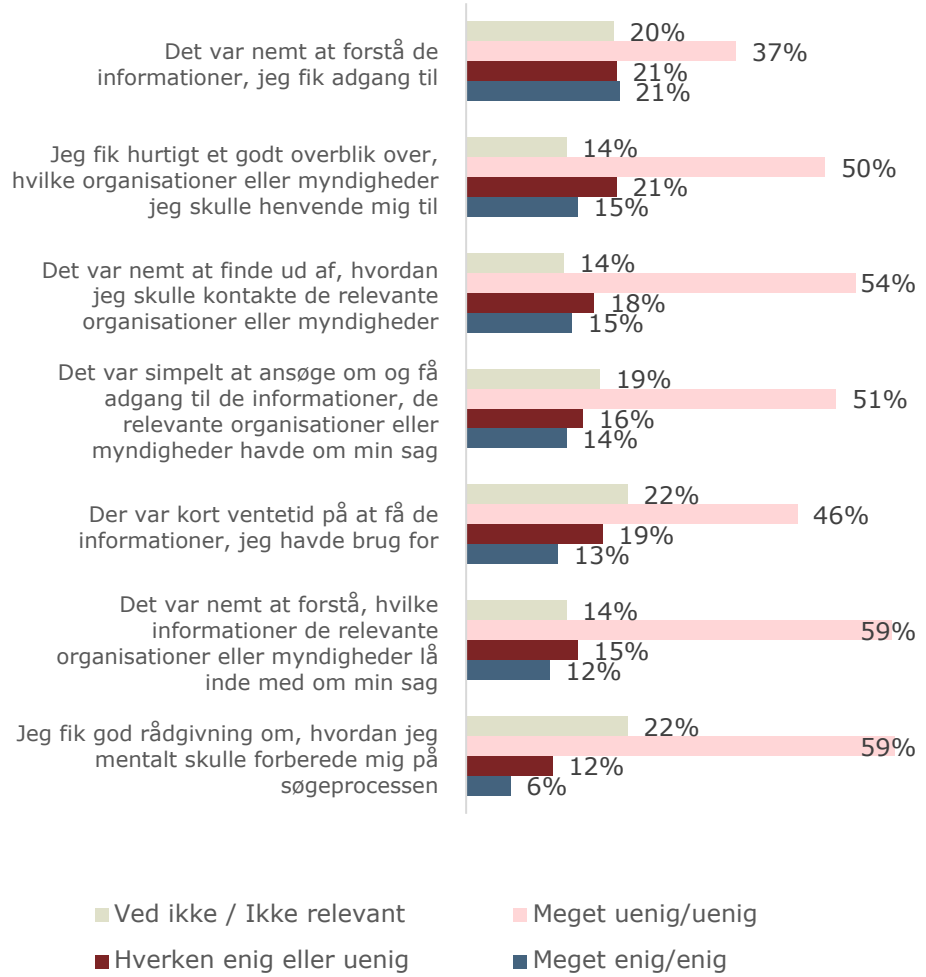

Note: Datagrundlaget er de adopterede, som aktivt har søgt om information om egen baggrund (N= 259). Spørgsmål: *"Hvordan har du alt i alt oplevet din proces med at søge information om din baggrund? Angiv hvor enig eller uenig du er i følgende udsagn: xx"*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Figur 5.3 viser, at en meget stor del af de adopterede i undersøgelsen, der har erfaring med at søge efter informationer om egen baggrund har oplevet:

- Det var svært at få overblik over hvilke organisationer og myndigheder, de skulle henvende sig til (50 procent) og hvordan de skulle kontakte dem (54 procent)
- Det var kompliceret at finde ud af, hvilke informationer de relevante organisationer og myndigheder havde liggende (59 procent)
- Det var kompliceret at ansøge om og få adgang til informationer (52 procent), og der var for lang ventetid (46 procent)
- Det var ikke nemt at forstå de informationer, de modtog om deres sag (37 procent), og de fik ikke rådgivning om, hvordan de mentalt skulle forberede sig på søgeprocessen (59 procent)

Private interessegrupper opleves at bidrage med den mest værdifulde information

I undersøgelsen bliver de, der har søgt efter information om egen baggrund, også spurgt om, hvilke myndigheder og organisationer, de har været i kontakt med under deres søgeproces, samt hvor brugbare de informationer, som de har modtaget, har været (se tabelrapport figur 2.1). Vi har i spørgeskemaet spurgt ind til informationer bredt set, vi kan derfor ikke adskille, om de adopterede tænker på den vejledning, som de har modtaget af den enkelte myndighed eller organisation, eller om informationer, der fremgår af sagen.

Undersøgelsen peger på, at informationer modtaget fra foreninger for adopterede og private interessegrupper er dem, flest vurderer som brugbare. Således oplever 68 procent (35 ud af 51 adopterede), at informationer modtaget fra foreninger for adopterede har været brugbare. Det gælder for 69 procent (37 ud af 53 adopterede), der været i kontakt med en interessegruppe eller facebookgruppe.

Dernæst følger informationer fra private organisationer eller statslige myndigheder i det land, man er adopteret fra, at have leveret brugbare informationer. Det oplever 60 procent (41 ud af ud af 68 adopterede), der har gjort brug af denne informationskanal.

Derimod angiver færre af de adopterede i undersøgelsen, at informationer modtaget af Ankestyrelsen eller de akkrediterede adoptionsformidlende organisationer (som eksempelvis DIA) har været brugbare.

Det er således kun 18 procent (8 ud af 45 adopterede), der har været i kontakt med Ankestyrelsen der oplever, at informationerne herfra har været brugbare. For DIA og andre adoptionsformidlende organisationer er det henholdsvis 28 procent (14 ud af 50 adopterede) og 37 procent (26 ud af 70 adopterede), der vurderer, at de modtagne informationer herfra var brugbare. Det er ikke klarlagt i undersøgelsen, hvad der ligger til grund for, at de adopterede oplever, at informationer modtaget fra Ankestyrelsen og DIA ikke har været særligt brugbare.

Mange er i tvivl om troværdigheden af de informationer og dokumenter, de har modtaget

En forklaring på, at informationer fra danske myndigheder og adoptionsformidlende organisationer vurderes at have en lav brugsværdi, skal også ses i lyset af en manglende tillid til troværdigheden af de informationer, der findes i de originale

dokumenter fra private og offentlige arkiver, og som videreformidles af de danske myndigheder.

Figur 5.4 viser, hvor mange af de adopterede, der har søgt om informationer om egen baggrund, har oplevet, at der var noget galt med de oplysninger, de har modtaget.

Figur 5.4 Har du under din søgning fundet ud af, at visse informationer eller dokumenter om din adoption er forkerte?

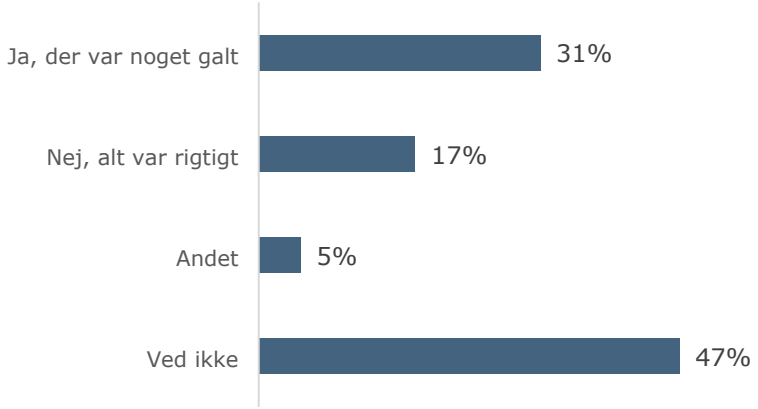

Note: Datagrundlaget er de adopterede, som aktivt har søgt om information om egen baggrund (N=259). Spørgsmål: *"Har du under din søgning fundet ud af, at visse informationer eller dokumenter om din adoption er forkerte?"*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Næsten en ud af tre (31 procent 81 ud af 259 adopterede) har under deres søgning fundet ud af, at der er noget galt med de informationer eller dokumenter, de har modtaget. Kun 17 procent (45 ud af 259 adopterede) giver udtryk for, at alt forekom rigtigt. Det er særligt de ældre aldersgrupper, som angiver, at der var noget galt med de informationer eller dokumenter, som de har modtaget. Det kan muligvis forklares med, at disse personer er adopteret på et tidspunkt, hvor der som beskrevet i kapitel 2, var variation i kvaliteten af journaliseringspraksis (se tabelrapport tabel 2.7).

Næsten halvdelen (47 procent svarende til 121 ud af 259 adopterede) giver udtryk for, at de ikke ved, om der er noget galt med de informationer, de har modtaget. Hvad dette tal præcist dækker over, kan undersøgelsen ikke sige noget om, men antallet, der svarer 'ved ikke', er meget stort.

De kvalitative interviews belyser, at de mange historier i medierne har skabt utryghed blandt de adopterede i forhold til, om man kan stole på de oplysninger, der er blevet videreformidlet via adoptivforældre, eller som er modtaget fra myndigheder og de adoptionsformidlende organisationer.

Følgende citat er fra Anna. Hun har kontaktet den ansvarlige adoptionsformidlende organisation i sit oprindelsesland for at finde frem til sin biologiske mor. De fortæller hende, at de kender hendes mors identitet, at de har fulgt en fast procedure for at kontakte moderen, men at moderen ikke responderer på henvendelsen:

> *"Og så kommer alle de programmer i fjernsynet […] Og hvor jeg tænker, tænk hvis det er mig. Der er ikke noget, der tyder på det i mine papirer. Men tænk, hvis jeg var blevet franarret en mor […] det er jo egentlig fint nok, hvis det er sandt. Så ved hun, at jeg er her. Hun ved, at der er en, der leder efter hende, og hvis hun ville, så kunne hun bare række ud til adoptionsbureauet. Men jeg er meget i tvivl, om det er sandt.*

Det er ikke kun i det direkte møde med historier i medierne og kommunikationen med adoptionsbureauer, at tvivl opstår om troværdigheden af den historie, man får fortalt om sin adoption. Mediehistorierne påvirker også adoptivforældrene og deres fortælling, hvilket medfører tvivl hos de adopterede, om de kan stole på adoptivforældrenes fortælling, som Jesper fortæller:

> *Jeg synes, de [adoptivforældrene] har jo altid været meget åbne om det, og når vi har spurgt dem noget, så har vi fået et svar. Altså, nu har jeg så kendt min mor og far i mange år, og jeg synes, at historien har ændret sig lidt, nu er de også blevet ældre. Så jeg er lidt i tvivl om det dér med, hvad de husker, hvad de gerne vil huske, hvad de er blevet bildt ind, hvad de rent faktisk ved, og hvad er egentlig sådan en hardcore data omkring min adoption.*

Mange forventer at søge i fremtiden

I resten af kapitlet ser vi nærmere på gruppen, der ikke har søgt om informationer om egen baggrund. Denne gruppe udgør 67 procent (615 ud af 921 adopterede) hvilket fremgår af i figur 5.1, der vises i indledningen af dette kapitel.

I figur 5.5 kigger vi nærmere på denne gruppe, og som det fremgår af figuren giver 53 procent (325 ud af 615 adopterede) udtryk for en interesse for at søge informationer om egen baggrund i fremtiden – og 40 procent (249 ud af 615 adopterede) giver omvendt udtryk for en lav interesse. Vi benævner den første gruppe de *interesserede* og den anden gruppe de *lav-interesserede*. Der ses store forskelle på de to grupper, hvorfor der skelnes mellem dem i det følgende.

Det er værd at bemærke, at kun 9 procent (56 ud af 615 adopterede) er kategorisk afvisende ligesom kun 13 procent (82 ud af 615 adopterede) er helt sikre på, at de vil søge informationer om deres baggrund i fremtiden. Der ses således en stor gruppe både blandt de *interesserede* og de *lav-interesserede,* der stadig er usikre på, om de vil søge. Undersøgelsens resultater peger dog på, at efterspørgslen på at få informationer om egen baggrund blandt internationalt adopterede må forventes at stige i fremtiden – i hvor stor en grad vides dog ikke.

Figur 5.5 Tror du, at du vil søge information om din baggrund i fremtiden?

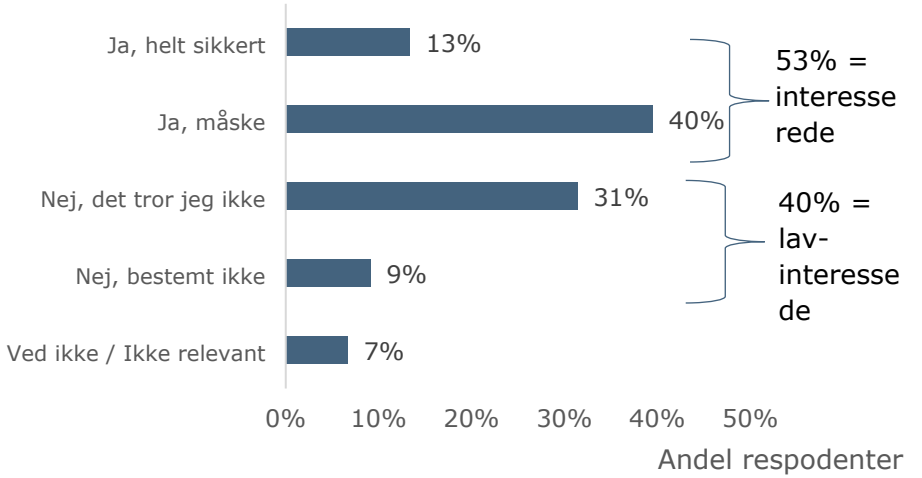

Note: Datagrundlaget er de adopterede, som ikke har søgt om information om egen baggrund (N=615)
Spørgsmål: *"Tror du, at du vil søge information om din baggrund i fremtiden?"*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Store forskelle på, hvor meget man har involveret omgivelserne i sine overvejelser

I undersøgelsen spørger vi de 615 adopterede uden erfaring med at søge informationer om egen baggrund, om de taler med andre om muligheden. Her ses forskelle på de *interesserede* og de *lav-interesserede*, hvilket fremgår af figur 5.6.

De *interesserede* har i højere grad talt med andre om mulighederne og adskiller sig især ved i højere grad at tale med deres partner og venner. Endvidere har en relativ større andel af *de interesserede* søgt efter muligheder på nettet/SoMe, talt med andre internationalt adopterede og været i kontakt med foreninger for adopterede.

I interviewene med de adopterede, ser vi også, at de, der har søgt informationer om egen baggrund, typisk har været i dialog med andre søge-erfarne adopterede. Igennem denne dialog bliver de inspireret til at søge mere viden hos grupper på nettet som eksempelvis Danish Korean Rights Group eller at kontakte DIA – for at ende med selv at gå i gang med at søge informationer om egen sag.

Figur 5.6 Har du talt med nogen om mulighederne for at søge information? (delt op på *Interesserede* og *Lav-interesserede*)

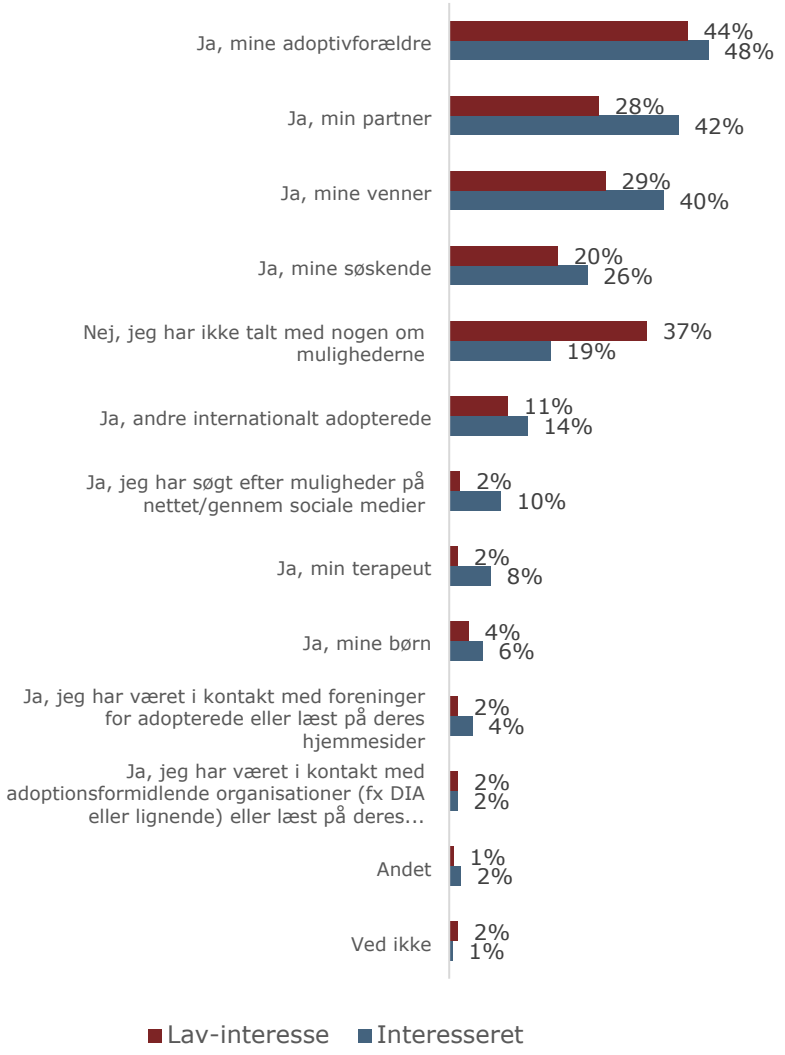

Note: Datagrundlag – Interesseret (N=325), Lav-interesseret (N=249)
Tallene summer ikke til 100 procent, fordi det har været muligt at angive flere svar. De interesserede har i gennemsnit angivet lidt over 2 (2.2) svar. De lav-interesserede har i gennemsnit angivet lidt mindre end 2 (1.8) svar.
Spørgsmål: "Selvom du ikke har søgt information om din baggrund, har du så talt med nogen om mulighederne for at gøre det? Angiv gerne flere svar" Chi2-test er lavet uden: Andet/ved ikke og ønsker ikke at svare/oplyse
* = p < 0,05, ** = p < 0,01, *** = p < 0,001. Ingen="*" betyder "ikke signifikant".Signifikans (chi2-test):P=0,000***
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Nedenstående citat er fra Mai, der har overvejet at søge indsigt i egen sag, og hun er netop også med i facebookgrupper, hvor adopterede udveksler erfaringer:

> *Nej, jeg er faktisk kun lige begyndt at overveje at søge informationer om min adoptionssag, fordi jeg kender en, som egentlig heller aldrig har haft en stor interesse i det, men som har gjort det for nyligt, og som så sagde til mig, at hvis vi er flere, der gør det, så bliver der også mere opmærksomhed omkring det. Jeg er jo med i sådan nogle grupper inde på Facebook - og der er en del, der har skrevet om, at de har problemer med få udleveret deres papirer hos DIA. (Mai)*

Hvis vi ser på de 249, der udgør andelen af *lav-interesserede*, adskiller de sig ikke meget i forhold til at have talt med adoptivforældre om mulighederne – til gengæld angiver en meget stor andel (37 procent svarende til 91 af 249 adopterede) af dem, at de slet ikke har talt med nogen om mulighederne, hvilket kun gælder for en mindre del af de *interesserede* (19 procent svarende til 61 af 325 adopterede) (Figur 5.6).

I interviewene ser vi også eksempler på, hvordan de *lav-interesserede* er mentalt længere væk fra at tage skridtet ind i en søgeproces end de *interesserede*, der lader sig inspirere af deres netværk af adopterede. Som Diana, som ikke ønsker at være en del af en gruppe, hvor man definerer sig selv ved at være adopteret:

> *Nej, jeg taler faktisk ikke med nogen om det at være adopteret. Og jeg har også en kammerat, der er adopteret fra det samme børnehjem. Han spurgte, om jeg ville med til sådan nogle colombianske kom-sammen-er. Jeg ved ikke, hvordan jeg skal forklare det, men jeg er ikke interesseret i at være sammen med adoptionsvoksne mennesker. Fordi jeg er bare meget dansk. Og det har jeg altid været. Og derfor tror jeg også, at hvis der er noget, der kan gøre mig ked af det, eller irriteret, så er det, når folk spørger: 'Hvilket land kommer du fra'?*

Behovet for mere viden handler primært om at forstå sin personlige historie

Som det fremgik blandt de, der har søgt informationer, er det også behovet for at forstå sin personlige historie, der driver overvejelserne og interessen for at søge informationer i fremtiden blandt de *interesserede*.

Figur 5.7 viser, hvilke årsager, de *interesserede* angiver, ligger bag deres forventning om at søge informationer i fremtiden.

Figur 5.7 Hvad kunne få dig til at søge information om din baggrund?

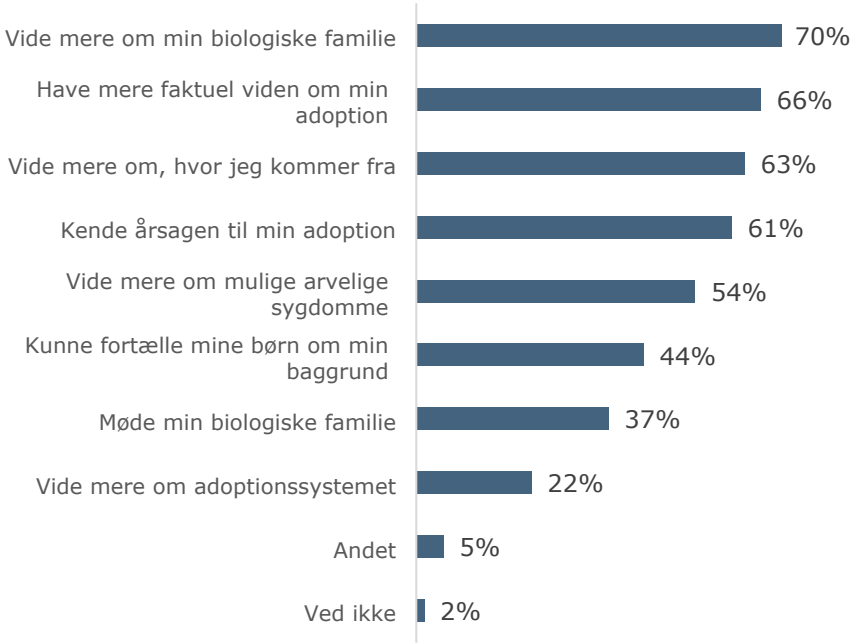

Note: Datagrundlaget er de interesserede adopterede. Altså dem som ikke har søgt information om egen baggrund, men "måske" eller "helt sikkert" vil gøre det i fremtiden (N=325). Tallene summer ikke til 100 procent, fordi det har været muligt at angive flere svar. De interesserede har i gennemsnit angivet lidt mere en 4 (4.2) til at søge information. Spørgsmål: *"Hvad kunne få dig til at søge information om din baggrund? Angiv gerne flere svar. Jeg vil gerne: xx"*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Overvejelserne og interessen for at søge mere information om sin baggrund handler for 70 procent (228 ud af 325 adopterede) om et behov for mere viden om sin biologiske familie og for 63 procent (205 ud af 325 adopterede) om, hvor man kommer fra. 66 procent (215 ud af 325 adopterede) ønsker mere faktuel viden om adoptionen og 61 procent (197 ud af 325 adopterede) vil gerne kende årsagen til adoptionen. 44 procent (142 ud af 325 adopterede) angiver et behov for at kunne fortælle deres børn om deres baggrund og 37 procent (120 ud af 325 adopterede) angiver et ønske om at møde deres biologiske familie, som årsager til at søge information.

Der ses dog også behov for viden, der ikke nødvendigvis relaterer sig den personlige historie omkring adoptionen. 54 procent (174 ud af 325 adopterede) angiver et behov for mere viden om mulige arvelige sygdomme, og 22 procent (72 ud af 325 adopterede) mere viden om adoptionssystemet.

Af de adopterede, der forventer at søge i fremtiden, er der flest med ingen eller kort uddannelse

Det fremgik i første del af kapitlet om andelen af adopterede, der har søgt informationer, at relativt flere med mellemlang eller lang videregående uddannelse har søgt informationer end adopterede med ingen eller kort uddannelse.

Når vi i dette afsnit ser på forskellen mellem de *interesserede* og de *uinteresserede* ses et andet mønster. Interessen for fremadrettet at søge informationer om egen baggrund er lige så stor i gruppen med ingen, kort eller erhvervsuddannelse som blandt dem med mellemlang eller lang videregående uddannelse (se tabelrapport tabel 2.11). Men de kommer tilsyneladende i mindre grad i gang med en søgeproces end gruppen med videregående uddannelser.

Generel lav viden om, hvor man skal søge

Blandt både *de interesserede* og de *lav-interesserede* ses et meget lavt kendskab til, hvor de skal henvende sig for at søge information (Figur 5.8).

Figur 5.8 Ved du, hvor du kan henvende dig for at søge information om din baggrund?

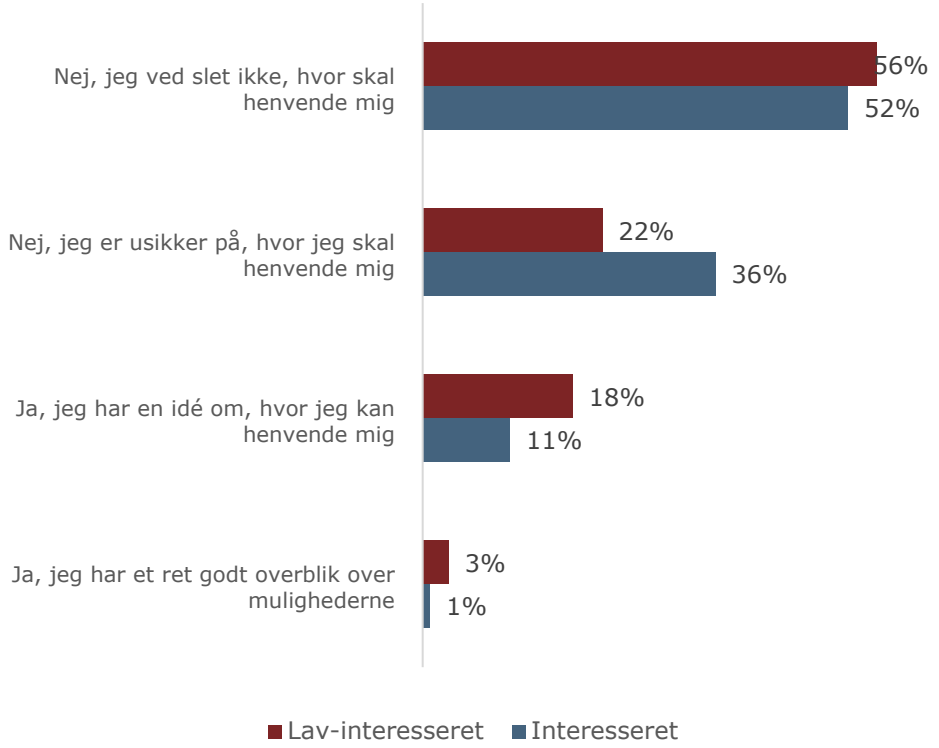

Note: Datagrundlag: Interesseret: (N=325); Lav-interesseret: (N=249). Svar kategori "andet" er ikke medtaget. Spørgsmål: "Ved du, hvor du kan henvende dig for at søge information om din baggrund?" Tallene summerer til mindre end 100 procent grundet afrunding af decimaler. Chi2-test er lavet uden: Andet/ved ikke og ønsker ikke at svare/oplyse * = p < 0,05, ** = p < 0,01, *** = p < 0,001. Ingen="*" betyder "ikke signifikant". Signifikans (chi2-test):P=0,000***
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Der ses forskelle mellem de to grupper, idet de *interesserede* giver udtryk for manglende viden i højere grad end de *lav-interesserede.* Men i begge grupper ses et stort flertal at give udtryk for, at de ingen viden har om, hvor de skal henvende sig, eller at de er usikre på det.

I undersøgelsen bliver de adopterede også spurgt til årsagerne bag, at de ikke har søgt informationer om egen baggrund. Figur 5.9 viser de årsager, der angives, og her ses igen forskelle mellem de *interesserede* og *uinteresserede*.

Figur 5.9 Årsager til, at man ikke har søgt information

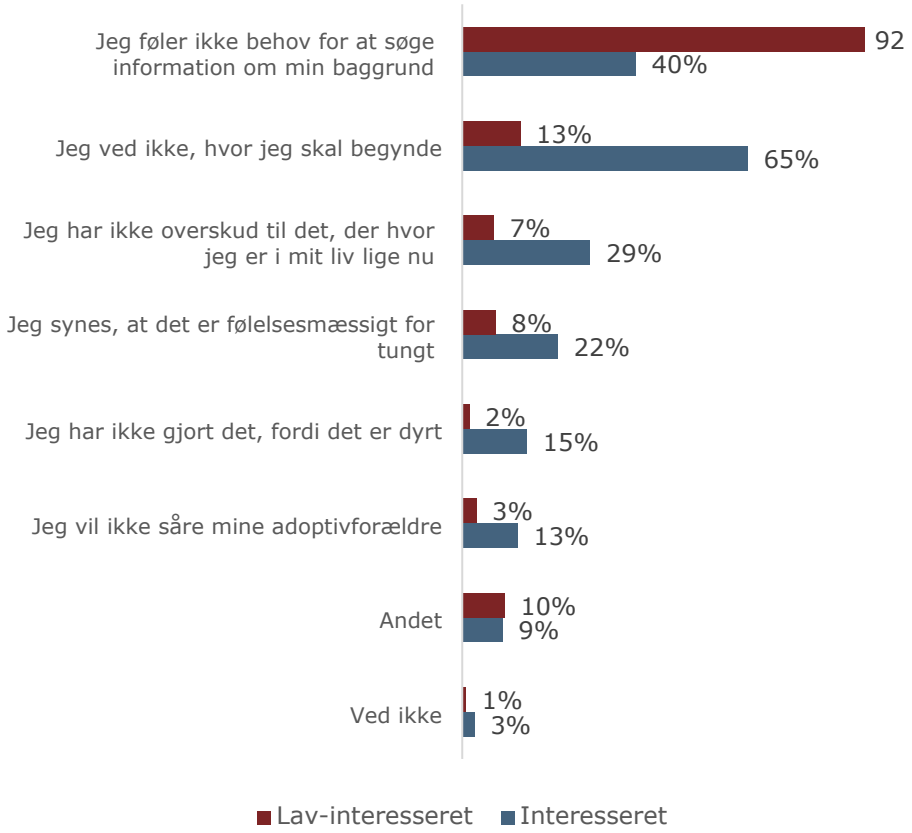

Note: Datagrundlaget – Interesseret (N=325), Lav- interesse (N=249). Tallene summer ikke til 100 procent, fordi det har været muligt at angive flere svar. De interesserede har i gennemsnit angivet 2 (2.0) årsager. De lav-interesserede har i gennemsnit angivet næsten halvanden (1.4) årsag Spørgsmål: "Af hvilke grunde har du ikke søgt information om din baggrund? Angiv gerne flere svar."Chi2-test er lavet uden: Andet/ved ikke og ønsker ikke at svare/oplyse * = p < 0,05, ** = p < 0,01, *** = p < 0,001. Ingen="*" betyder "ikke signifikant". Signifikans (chi2-test): P=0,000***
Kilde: Ankestyrelsen 2025

De *interesserede* adskiller idet 65 procent (212 ud af 325 adopterede) angiver, at en årsag til, at de ikke har søgt, er, at de 'ikke ved, hvor de skal begynde'. Det bekræfter, at den manglende viden (figur 5.9) udgør en barriere for, at de *interesserede* kommer i gang med processen.

Nogle af de adopterede, der er interviewet i undersøgelsen, udtrykker da også et ønske om, at man per automatik bliver kontaktet og får en let adgang til egen sag, eksempelvis når man som 18-årig bliver myndig. Og nogle nævner, at den manglende viden er en væsentlig årsag til, at de ikke har søgt informationer, som eksempelvis William:

> *Det har jeg jo først og fremmest ikke, fordi jeg ved ikke, hvordan jeg skal gøre det. Jeg er ikke blevet vejledt i, hvordan jeg skal gøre det. Om det er noget, jeg skal søge på Ankestyrelsens hjemmeside? Om, skal jeg skrive et brev på e-boks? Eller bare en mail? Men jeg kan i hvert fald hilse dig og sige, at hvis jeg havde fået noget information om, hvordan jeg skulle gøre, så havde jeg gjort det omgående.* (William)

Blandt de *lav-interesserede* angiver 92 procent (229 ud af 249 adopterede, at de 'ikke føler et behov for at søge informationer om deres baggrund'. Det angiver kun 40 procent (129 ud af 325 adopterede) af de *interesserede*.

Fra de kvalitative interviews, fremkommer da også eksempler på, at nogle er grundlæggende uinteresserede. Som Sofie svarer, når vi spørger, hvorfor hun ikke har søgt informationer om sin baggrund:

> *Jeg tror i bund og grund, at jeg ikke ville vide, hvad jeg skulle med de informationer. Fordi jeg ikke er nysgerrig, altså det dér med, hvor jeg kommer fra og noget… Nej det har aldrig interesseret mig, selvom jeg er blevet spurgt om det millioner af gange. Fordi alle mulige andre folk synes jo åbenbart, det er meget spændende. De kan ikke forstå, hvorfor jeg ikke synes, det er spændende, men det synes jeg simpelthen bare ikke, det er.*

Følelser og manglende overskud kan sætte en stopper for, at de adopterede søger indsigt

Figur 5.9 viser også, at mere emotionelle barrierer holder *de interesserede* tilbage. Næsten en tredjedel angiver, at 'de ikke har overskud til det lige nu' (29 procent svarende til 95 af 325 adopterede) og at 'det er for følelsesmæssigt tungt' (22 procent svarende til 71 af 325). Nogle angiver (13 procent svarende til 41 af 325), at de 'ikke vil såre deres adoptivforældre'.

De kvalitative interviews belyser, hvad der kan ligge bag, at de på den ene side er interesseret og nysgerrige – men på den anden side føler en modvilje. Næsten alle de interviewede har på et tidspunkt i deres liv reflekteret over deres ophav, årsagen til deres adoption, og muligheden for at søge efter deres biologiske forældre. Men de har også mange tanker og bekymringer, der afholder dem fra at gå videre med deres overvejelser, selvom de egentlig er nysgerrige på at kende mere til deres baggrund.

Flere udtrykker en usikkerhed omkring 'det ukendte' og en følelse af ikke at kunne overskue potentielle konsekvenser af et realiseret møde med deres biologiske forældre. Hvad vil konsekvensen være – især for moren – hvis man eksempelvis er resultatet af en voldtægt og/eller en graviditet uden for ægteskab? Hvad vil konsekvensen være for én selv, især hvis familien er meget fattig. Vil man føle en forpligtigelse? Og har man lyst til den relation og de forpligtigelser?

Mai har kendskab til en anden adopteret, der fik kontakt og mødte sin biologiske familie. Familien var meget fattig, skrev ofte og bad om penge, og relationen blev så belastende for den bekendte, at hun endte med at afbryde forbindelsen:

> *Og der har jeg altid tænkt, det vil jeg ikke kunne håndtere, hele tiden at rende rundt med dårlig samvittighed. At jeg opsøger dem, og så måske får jeg ødelagt noget, og så bagefter skærer dem af, og sige: 'nu har jeg fået det, jeg skulle bruge, så kan I så bare leve videre i en viden om, at der sidder en datter heroppe, som har det rigtig godt, og I har så ingenting'. Det synes jeg hverken er fair over for dem eller over for mig.*

Samtidig oplever nogle tanken om at opsøge mere viden som følelsesmæssigt belastende, som Emilie fortæller:

> *Jeg synes, det har været meget overvældende. Også fordi, at det sådan er... Altså det afhænger også af dagen, eller ugen, hvor meget overskud jeg lige har til det, fordi det kræver rigtig meget af mig. Sådan en følelse af, at jeg bliver meget overvældet. Jeg kan ikke sige det med andre ord, end at ikke have overskud til det, fordi jeg bliver sådan helt puh... omkring det, helt træt. Og*

skal læse ting flere gange, før jeg lige fatter, hvad der står. Og sådan noget. Jeg synes, det er meget overvældende.

Halvdelen af de adopterede i undersøgelsen har besøgt deres oprindelsesland

Figur 5.10 viser, at halvdelen af de adopterede, som indgår i undersøgelsen, har besøgt det land, som de er adopteret fra (50 procent svarende til 461 ud af 921), heraf har 21 procent (190 ud af 921) været i landet flere gange[12]. Mens 11 procent (100 ud af 921) er i gang med at undersøge mulighederne for at rejse dertil.

Figur 5.10 Har du besøgt det land, som du er adopteret fra?

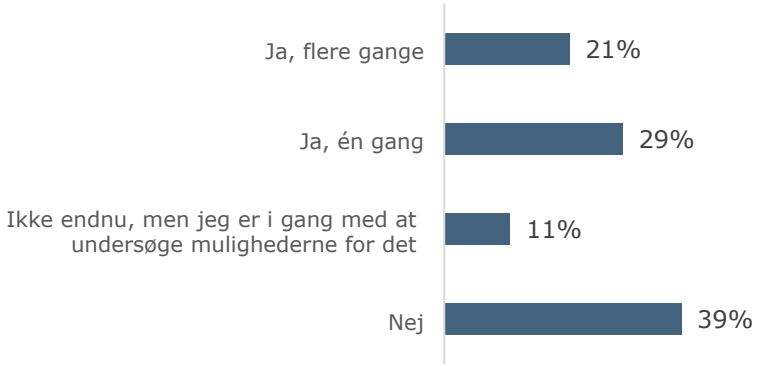

Note: Datagrundlaget er alle de adopterede i undersøgelsen (N=921)
Spørgsmål: *"Har du besøgt det land, som du er adopteret fra?"*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

[12] 72 procent er kvinder, 27 procent er mænd, og 1 procent er andet. De fordeler sig aldersmæssigt i alle aldre. De fleste er adopteret fra Sydkorea, Kina, Indien og Colombia (35 procent, 13 procent, 11 procent og Columbia). 63 procent er i et forhold og knap halvdelen har børn – enten egne eller deres partners børn (48 procent). De fleste har en mellemlang eller lang uddannelse (52 procent). Gruppen adskiller sig ikke væsentligt fra dem, som ikke har besøgt oprindelseslandet, ud over en større repræsentation af yngre og personer uden børn (Se tabelrapport tabel 2.17 til 2.22).

Af spørgeskemabesvarelserne ved vi ikke med hvilket formål, de adopterede er rejst tilbage til deres oprindelsesland. De adopterede, som vi har interviewet i undersøgelsen, fortæller om forskellige formål med deres rejse. Anna fortæller om hendes overvejelser i forhold til at rejse til den by, hun er adopteret fra:

> *Jeg ville rigtig gerne opleve byen. Bare sådan isoleret set. Og maden. Og kulturen. Og min veninde, har været der. Og det gjorde mig sådan lidt nysgerrig på det der med, at hun beskriver, at det var så surrealistisk at være i et land, hvor du bare ligner alle andre. (…) jeg tror, det kunne være sjovt og interessant at prøve.*

For Anna handler en eventuel rejse til oprindelseslandet altså om at opleve kulturen, maden og opleve at være i et land, hvor man fysisk ligner andre. Mens William udelukkende ville rejse til landet for at forsøge at finde sin biologiske slægt:

> *Jeg tror ikke, at jeg bare vil tage til Columbia for at holde ferie. Nej. Det kan jeg lige så godt sige. Det er der måske nogen, der gør. Altså hvis jeg skulle tage til Columbia, så var det 100 procent for at finde mine rødder. Og det ville være 100 procent for at finde ud af, om jeg havde en far og en mor, som overhovedet lever. Ellers ville det ikke give mening for mig at tage til Columbia.*

De adopterede i undersøgelsen støtter sig til deres familie og netværk, når de rejser til deres oprindelsesland

Som det fremgår af figur 5.11 nedenfor, så har en tredjedel af de adopterede i undersøgelsen, som enten har besøgt deres oprindelsesland eller har overvejet at gøre det, søgt information eller hjælp hos deres familie eller netværk i den forbindelse (169 ud af 561).

14 procent (77 ud af 561) har været i kontakt med en privat eller statslig myndighed i oprindelseslandet, 10 procent (54 ud af 561) har været i kontakt med netværk i oprindelseslandet, mens kun 2 procent (13 ud af 561) har været i kontakt med en dansk myndighed, som er til stede i landet. Kun 2 procent (12 ud af 561) har været i kontakt med en statslig myndighed i Danmark[13].

[13] Frem til 1. november 2024 har det været DIA´s opgave at bistås i disse sager.

Figur 5.11 Har du i forbindelse med din rejse søgt information eller hjælp hos en eller flere af følgende?

Note: Datagrundlaget er de adopterede, som har eller overvejer at rejse til deres oprindelsesland (N=561). Det har været muligt at angive flere svar, hvorfor der ikke summeres op til 100.De adopterede har i gennemsnit angivet en (1,39), som de har været i kontakt med. Spørgsmål: *"Har du i forbindelse med din rejse søgt information eller hjælp hos en eller flere af følgende? Angiv gerne flere svar."*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

De adopterede, som vi har interviewet, fortæller også, at de har brug for forskellige former for støtte, hvis de skal besøge deres oprindelsesland. At booke en flybillet og tage af sted er ikke den del, som skaber udfordringer – udover, at det kan være dyrt. Men at skulle skaffe en tolk og finde ud af, hvor de skal søge, hvis de skal forsøge at identificere deres biologiske ophav, er straks sværere. Flere nævner i den forbindelse, at de har overvejet at benytte sig af tv-programmet 'Sporløs' for at få hjælp til at gennemføre en eventuel rejse. Blandt de adopterede, vi har interviewet, er der også usikkerhed om, hvilke følelser en rejse til oprindelseslandet vil sætte gang i hos dem, og det er netop de følelser, som de har brug for at tale med nogen om.

Mens det for andre er de følelser, som afholder dem fra at rejse. Jesper fortæller, at han ikke har lyst til at rejse til oprindelseslandet. Hans forældre tilbød ham en rejse dertil, da han var teenager, men det afslog han. I dag er det hans børn, som gerne vil afsted:

> *"(…) jeg får nærmest en knude i maven, når jeg tænker på det (…) Jeg føler nok, at jeg bliver tvunget til at tage stilling til noget, når jeg er dernede. Det bliver ikke bare en almindelig ferie. Det bliver også en forholden sig til et liv, der kunne have været, og nogle mennesker, som måske er blevet mig frarøvet, og måske ikke, og måske har det godt, måske har det dårligt, og måske bliver glad for at se mig, og måske ikke gør. Og den dårlige samvittighed over at tage derned og ikke gøre noget ved det, bare for at have en tre ugers charterferie. Det kan jeg næsten ikke overskue. Det synes jeg ikke, jeg kan være bekendt.*

Af de adopterede, som ikke har besøgt oprindelseslandet, svarer 39 procent (139 ud af 360), at de ikke har fået det planlagt endnu, 39 procent (141 ud af 360), at de ikke har de økonomiske ressourcer til sådan en rejse, mens 12 procent (42 ud af 360) svarer, at de ikke ønsker at besøge landet (se tabelrapport figur 2.2).

Private organisationer eller Facebookgrupper for adopterede er hjælpsomme i forbindelse med rejser til oprindelseslandet

Som det fremgår af figur 5.12, så oplever de adopterede i undersøgelsen, som har været i kontakt med en forening for adopterede eller en interesse- eller Facebookgruppe for adopterede i forbindelse med en rejse til deres oprindelsesland, at informationen, som de fik herfra var brugbar (72 procent svarende til 50 ud af 69, og 70 procent svarende til 28 ud af 40).

62 procent (8 ud af 13) angiver, at informationen, som de har fået fra en statslig myndighed i Danmark var brugbar, mens det gælder for 57 procent (44 ud af 77) af dem, som har søgt information hos en privat eller statslig organisation i oprindelseslandet. Knap halvdelen (49 procent svarende til 22 ud af 45) har fundet informationen fra en adoptionsformidlende organisation brugbar, mens det gælder for under halvdelen (41 procent svarende til 5 ud af 12) af dem, som har været i kontakt med en dansk myndighed i oprindelseslandet.

Figur 5.12 Hvor brugbare var de informationer, du fik fra følgende?

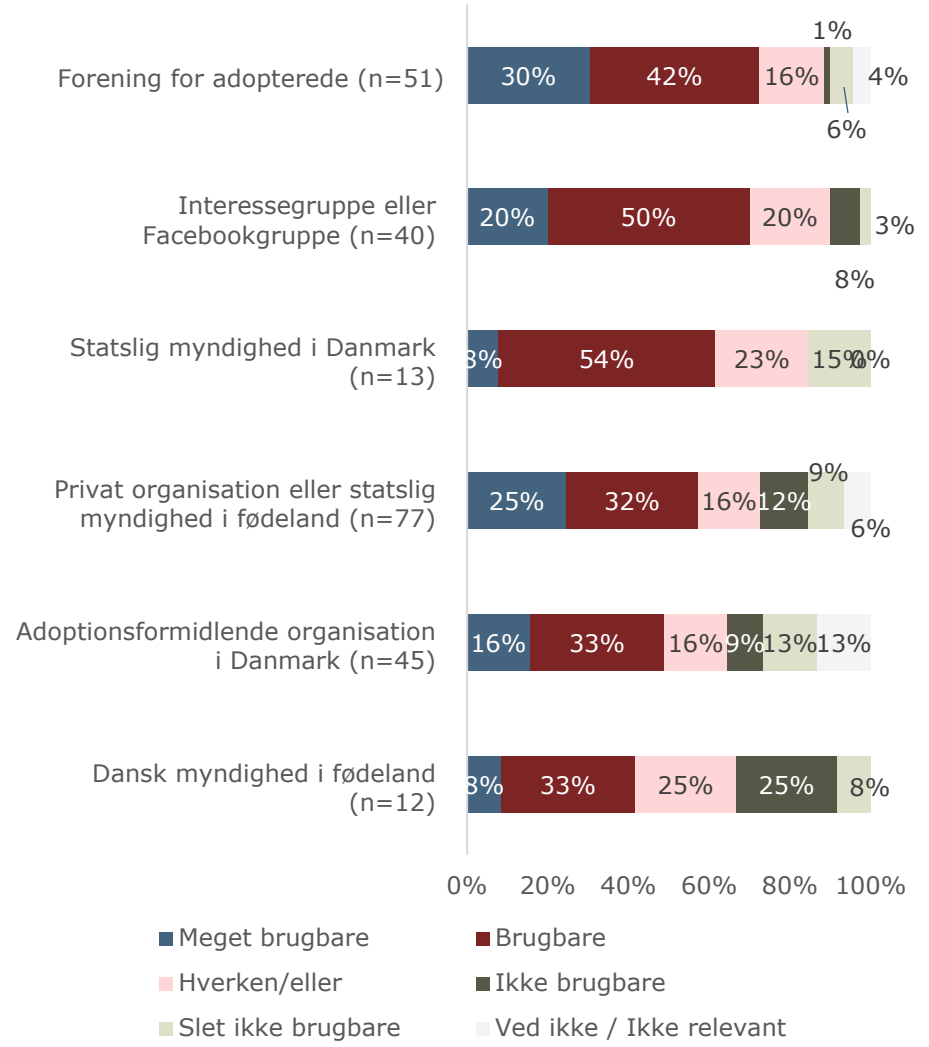

Note: Datagrundlaget er de adopterede i undersøgelsen, som har været i kontakt med organisationerne. Antallet står i parentes efter hver søjle. Spørgsmål: "Hvor brugbare var de informationer, du fik fra følgende?"
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Ønsker til fremtidens hjælp til root search

I undersøgelsen spørges de adopterede også ind til, hvilke ønsker de har til hjælp til root search. Vi har spurgt gruppen, der ikke har søgt informationer om egen baggrund, men som ikke afviser, at det kan være, de vil søge i fremtiden. Her er det vigtigt at fremhæve, at root search både kan foregå i Danmark og i oprindelseslandet, da der, som tidligere nævnt, typisk vil være en adoptionssag på den enkelte adopterede i begge lande. Samtidig kan nogle adopterede være interesseret i at forsøge at tage kontakt til biologisk familie, som ligeledes vil foregå i oprindelseslandet.

Figur 5.13 viser, hvilke muligheder der opleves som de vigtigste af denne gruppe.

Figur 5.13 Forestil dig, at du i morgen skulle i gang med at søge efter information om din baggrund. Hvilke af følgende muligheder ville så være vigtigst for dig?

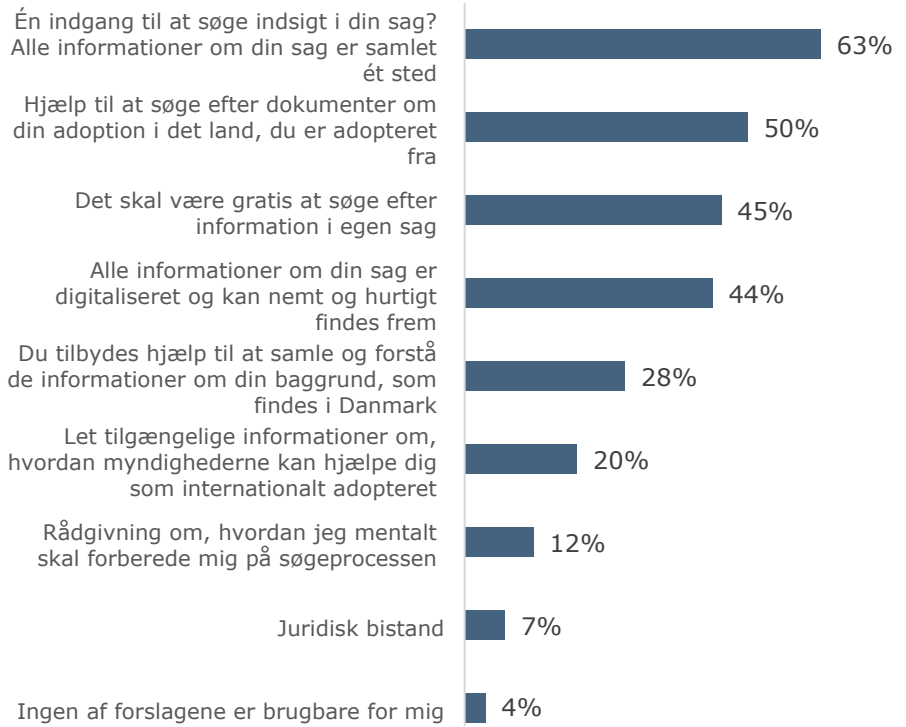

Note: Datagrundlaget er de adopterede, som ikke har søgt information om egen baggrund og har svaret "ja, helt sikkert", " ja, måske" eller "nej det tror jeg ikke" på, om de forventer at søge informationer i fremtiden. Undtaget er de adopterede, som har svaret: "nej, bestemt ikke" (N=518). Det har været muligt at angive flere svar, hvorfor der ikke summeres op til 100.De adopterede har i gennemsnit angivet tre (2,73) muligheder. Spørgsmål: *"Der er i dag mange idéer til, hvordan man bedst kan hjælpe adopterede med at søge information om deres baggrund. Her er oplistet forskellige forslag. Forestil dig, at du i morgen skulle i gang med at søge efter information om din baggrund. Hvilke af følgende muligheder ville så være vigtigst for dig? Du må vælge op til tre forslag. xxx"*

Kilde: Ankestyrelsen 2025

Topscorerne handler samlet set om fri og nem adgang til sin sag i Danmark, såvel som det land man er adopteret fra:

- 'Én indgang til at søge indsigt i egen sag, hvor alle informationer er samlet ét sted' er den mulighed, som flest vurderer som vigtig (63 procent svarende til 326 ud af 518).
- Dernæst fremhæves 'hjælp til at søge dokumenter i oprindelsesland' (50 procent svarende til 259 ud af 518), at 'det skal være gratis[14]' (45 procent svarende til 235 ud af 518), og at alle 'informationer er digitaliseret og nemt kan findes frem' (44 procent svarende til 227 ud af 518).

Disse fire muligheder taler direkte ind i de barrierer, som de adopterede aktuelt oplever, forhindrer dem i at komme i gang med en søgeproces.

Flere af de adopterede undrer sig over, at det skal være så krævende at få indsigt i deres adoptionssag, og ønsker at det hele sker mere automatisk:

> *"Altså, bare processen op til at skulle søge mine dokumenter var sådan helt drænende, og jeg havde lyst til at sove en hel dag efter det. Så på en eller anden måde, så synes jeg, at det også bare ville være fedt, hvis man ligesom alle mulige andre dokumenter, at man så bliver 18 år, og så 'her er dine dokumenter'. I hvert fald det der med, at man ikke skal opsøge det, men det kommer automatisk".* (Emilie)

De efterfølgende muligheder vælges af lidt færre – det drejer sig eksempelvis om 'hjælp til at samle og forstå modtagne informationer' (28 procent svarende til 147 ud af 518), 'informationer om hvordan myndighederne kan hjælpe adopterede' (20 procent svarende til 103 ud af 518), 'rådgivning om mental forberedelse af søgeproces' (12 procent svarende til 63 ud af 518) og 'juridisk bistand' (7 procent svarende til 37 ud af 518). Her skal dog bemærkes, at gruppen endnu ikke er gået i gang med søgeprocessen og derfor kan have svært ved at forudsige i hvilken grad, de vil få brug for disse muligheder.

I undersøgelsen spørges de adopterede også ind til, hvilke ønsker de har i forbindelse med en eventuel rejse til deres oprindelsesland. Figur 5.14 viser, hvilke muligheder der opleves som de vigtigste. De adopterede ønsker sig særligt hjælp til at søge (51 procent svarende til 473 ud af 921), samle og forstå informationer i oprindelseslandet (39 procent svarende til 362 ud af 921). For flere er økonomisk støtte også et ønske (37 procent svarende til 340 ud af 921) samt tolkebistand (36 procent svarende til 336 ud af 921).

[14] Dette spørgsmål er medtaget i undersøgelsen, da det *kan* være forbundet med omkostninger at søge indsigt i egen sag i oprindelseslandet.

Figur 5.14 Hvilke muligheder for støtte er vigtigst ved en rejse til oprindelseslandet?

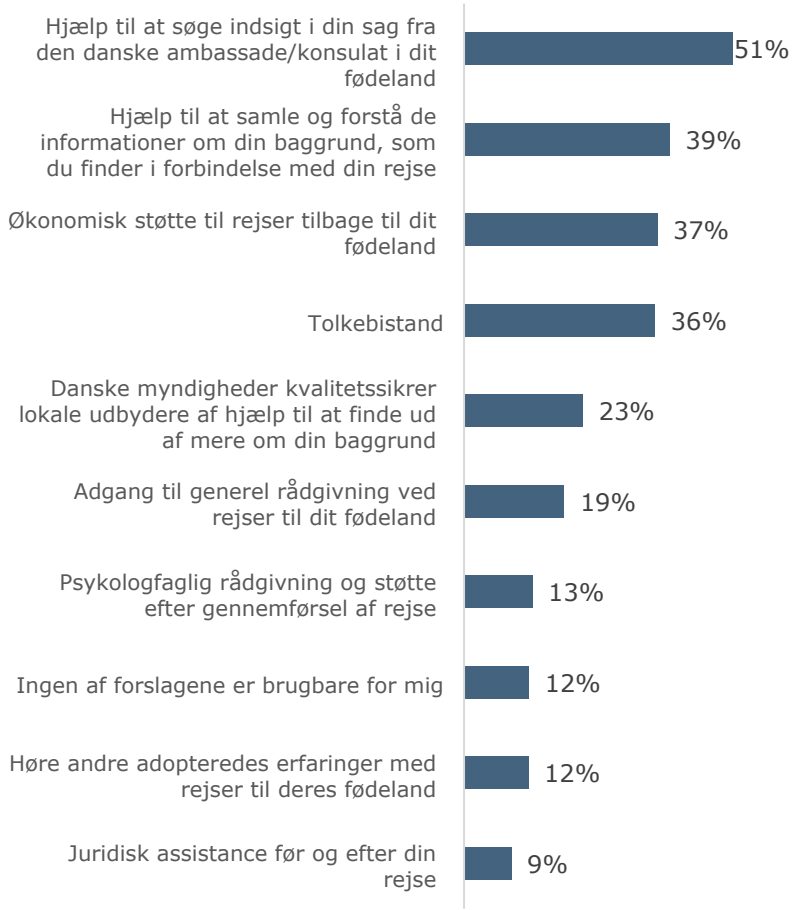

Note: Datagrundlaget er alle adopterede (N=921). Tallene summer ikke til 100 procent, fordi det har været muligt at angive flere svar. De adopterede har i gennemsnit angivet tre (2,52) forslag. Spørgsmål: *"Der er i dag mange idéer til, hvordan man bedst kan hjælpe adopterede, hvis de ønsker at besøge det land, de er adopteret fra. Her er oplistet forskellige forslag. Hvis du skulle besøge det land, du er adopteret fra, hvad vil så være det mest brugbare for dig? Du må vælge op til tre forslag."*
Kilde: Ankestyrelsen 2025

Emilie overvejer at rejse til landet for at finde sit biologiske ophav og fortæller om, hvilken hjælp hun mangler:

> *"Eller hvis der var nogen som på en eller anden måde kunne tage én i hånden, og 'så gør vi det'. Lidt ligesom man ser i Sporløs. 'Så gør vi det her, det her, det her'. Så kan jeg forholde mig til følelserne, og du håndterer alt det praktiske. Jeg kan slet ikke... (…) Jeg er bare lidt overvældet. Meget overvældet.*

6. Bilag 1: Metode

I dette kapitel beskriver vi undersøgelsens metoder og empiri. Undersøgelsens empiri er baseret på følgende:

- Interview med udbydere af PAS
- En spørgeskemaundersøgelse udsendt til 1867 internationalt adopterede over 18 år.
- 10 interviews med udvalgte adopterede fra spørgeskemaundersøgelsen.

Data er indsamlet i perioden november 2024 - januar 2025.

Interview med udbydere af PAS

Som en del af kortlægningen af eksisterende PAS tilbud gennemfører vi interview med repræsentanter fra Familieretshuset og Ankestyrelsen omkring, hvilke tilbud hver organisation har, hvad målgruppen for tilbuddene er, og hvad de konkret indeholder. I forhold til PAS-rådgivningen er Ankestyrelsens faglige leder af ordningen blevet interviewet.

Vi har i interviewene også spurgt ind til udbydernes oplevelse af, hvilke behov for PAS-rådgivning voksne internationalt adopterede har på forskellige tidspunkter i deres liv. Denne viden er anvendt til at udvikle spørgeskemaet til de adopterede.

Spørgeskemaundersøgelse

Formål

Formålet med at gennemføre en spørgeskemaundersøgelse er at få et bredt indblik i, hvilke erfaringer adopterede har med de eksisterende PAS-tilbud i Danmark, og hvilke behov og ønsker de har til PAS-tilbud i fremtiden.

Udarbejdelse af spørgeskema

På baggrund af projektbeskrivelsen og de arbejdsspørgsmål undersøgelsen skal besvare, har vi udarbejdet et spørgeskema. Som en del af det arbejde har vi blandt andet afholdt en workshop med medlemmerne af følgegruppen. Formålet med workshoppen var en struktureret gennemgang af temaer til spørgeskemaet med fokus på at inddrage følgegruppens perspektiver på, hvad disse burde indeholde, samt mulighed for at identificere øvrige temaer.

Inden udsendelse blev spørgeskemaet pilottestet med fire adopterede. Vi fik adgang til adopterede, der ville hjælpe med at pilotteste spørgeskemaet, gennem Adoption og Samfund. I pilottesten indgik adopterede med og uden erfaring med PAS i Ankestyrelsen, samt med og uden erfaring med at rejse til det land man er adoptereret fra. Dermed kunne vi teste forskellige dele af spørgeskemaet, eftersom respondenterne får forskellige spørgsmål alt efter deres erfaringer med hjemrejser og PAS i Ankestyrelsen.

Identifikation af adopterede og udsendelse af spørgeskema

Ankestyrelsen har hjemmel i databeskyttelsesforordningens art. 6, stk. 1, litra e, til at viderebehandle kontaktoplysninger på adopterede, da det er af samfundsinteresse at få kortlagt adopteredes erfaringer med og ønsker til PAS-rådgivningen.

Ankestyrelsen har et fysisk kartotek bestående af kartotekskort over alle adoptionsbevillinger udstedt i Danmark. Det indebærer både stedbarnsadoptioner, familieadoptioner og både nationale og internationale fremmedadoptioner. At identificere de relevante respondenter til undersøgelsen i arkivet, har været en ressourcekrævende proces, da der er mange skridt i den proces. Nedenstående figur viser de forskellige skridt:

Identifikation af internationale adoptioner på fysiske kartotekskort

På de fysiske kartotekskort er oplyst navnet på den adopterede og vedkommendes fødselsdato, men ikke CPR-nummer. Samtidig fremgår det kun af kartotekskortene, hvorvidt der er tale om en national eller international adoption – men ikke, hvorvidt den internationale adoption er henholdsvis en stedbarns-, familie- eller fremmedadoption.

Der lå derfor en opgave i at identificere de rette adopterede, nemlig dem, hvor deres adoption kan karakteriseres som en international fremmedadoption.

Inden for den økonomiske ramme af undersøgelsen var det muligt at identificere ca. 2.000 internationalt adopterede. For at gøre udvælgelsen systematisk på tværs af årgangene, har vi udvalgt de første 61, som er internationalt adopterede hvert år fra perioden 1971 til 2005. Helt konkret skete det ved, at vi identificerede en international adoption i det fysiske kartotek, hvor vi identificerede i alt 2.135 internationalt adopterede. I kartoteket er de adopterede inddelt efter det år, hvor adoptionen er gennemført og ikke efter fødselsår. Derfor kan personer fra samme adoptionsårgang godt have forskellig alder. Der er altså ikke tale om en repræsentativ stikprøve.

Identifikation af den adopterede i CPR-registret

Herefter slog vi hver enkelt person op i CPR-registret ved brug af vedkommendes fødselsdato. De adopterede, som er afgået ved døden, har adressebeskyttelse, eller er flyttet til udlandet udgik af undersøgelsen. Derfor endte vi ud med en gruppe på 1.921 internationalt adopterede.

Identifikation af adoptanterne i CPR-registret og udsendelse af adviseringsbrev

Da det, som nævnt, ikke fremgår af kartoteket hvorvidt den internationale adoption er henholdsvis en stedbarns-, familie- eller fremmedadoption har vi kontaktet adoptanterne for at få information om dette. Derudover er det Ankestyrelsens praksis, at advisere adoptivforældrene før, der tages kontakt til de adopterede. Der kan være enkelte adopterede, som aldrig er blevet oplyst om, at de er adopteret. Her får

adoptivforældrene mulighed for at tale med deres adoptivbarn frem for, at Ankestyrelsen meddeler vedkommende dette.

I CPR-registret er adoptanterne til barnet registreret. Der blev udsendt et adviseringsbrev til adoptanterne, hvor de blev informeret om undersøgelsen samt bedt om at henvende sig inden for to uger, hvis der var tale om en stedbarns- eller familieadoption, og deres barn derfor ikke indgik i målgruppen for undersøgelsen. Det var der 54 personer, som gjorde.

Udsendelse af spørgeskema til målgruppen

Den endelige målgruppe var 1.867 internationalt fremmedadoptioner, som fik tilsendt spørgeskemaet i e-boks. Heraf svarede 921. Svarprocenten er således på 49.

Tabel 6.15 Overblik over deltagere i undersøgelsen

Identificerede adopterede	2.135
Adopterede afgået ved døden, med adressebeskyttelse, eller som er flyttet til udlandet (udgår)	214
Adopterede, hvis forældre har modtaget adviseringsbrev	1.921
Adopterede ved fremmed- eller familieadoption (udgår)	54
Adopterede, som har modtaget spørgeskema	1.867
Personer, som har besvaret spørgeskemaet	921
Svarprocent	49

Kilde: Ankestyrelsen 2025

Interview med adopterede

Som en del af spørgeskemaet blev de adopterede spurgt, om de efterfølgende havde lyst til at deltage i et interview. Ud af disse har vi udvalgt 10 adopterede til interviews. De er udvalgt med henblik på at få en spredning i forhold til parametre som:

- Køn
- Alder
- Oprindelsesland
- Børn/ikke børn
- I et parforhold/single
- Hvor vedkommende er bosat i Danmark

Interviewene er gennemført fysisk, over telefon eller Skype afhængig af den enkeltes ønske. Vi har fulgt en semistruktureret interviewguide med fokus på følgende temaer:

- Introduktion af interviewdeltageren
- Oplevelsen af at være adopteret
- Erfaringer med psykologfaglig rådgivning
- Erfaringer med at søge indsigt i egen sag
- Erfaringer med rejse til oprindelseslandet
- Ønsker til PAS-rådgivning fremadrettet

Interviewene er fuldtransskriberet og udvalgte citater og pointer er anvendt i rapporten til at nuancere resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen. De adopterede fremgår med opdigtede navne i rapporten.

Karakteristik af deltagerne i undersøgelsen

Karakteristik af deltagerne i spørgeskemaundersøgelsen

- 921 personer har besvaret spørgeskemaet. Heraf er 71 procent kvinder, 28 procent mænd og 1 procent andet.
- Deltagerne er i alderen 19-53 år og i gennemsnit 36,4 år gamle, da de svarede på spørgeskemaet.
- De er adopteret fra 34 forskellige lande, hvoraf flest er adopteret fra Sydkorea (43 procent), Indien (12 procent), Columbia (11 procent) og Kina (10 procent).
- 51 procent var under et år, da de blev adopteret, 42 procent var et år og over, mens 1 procent ikke ved, hvor gamle de var15.
- 65 procent er i et parhold, 33 procent er single, mens 2 procent ikke ønsker at oplyse dette.
- Omkring halvdelen er forældre: 49 procent har biologiske børn, 1 procent har adopteret børn, 5 procent angiver at deres partner har børn, mens 47 procent har ingen børn.
- Uddannelsesmæssigt har 6 procent ingen uddannelse eller grundskole, som højest fuldførte uddannelse. 17 procent har en gymnasial uddannelse, mens 16 procent har en erhvervsfaglig uddannelse. Ser vi på de videregående uddannelser, har 7 procent en kort videregående uddannelse, 27 procent har en mellemland, og 24 procent har en lang videregående uddannelse og derover.
- Når vi sammenligner den gruppe, som har besvaret spørgeskemaet, så adskiller de sig ikke fra den gruppe, som ikke har, når vi ser på karakteristika som køn, alder og adoptivmors alder ved barnets fødsel.

Karakteristik af deltagerne i interview

- 10 personer har deltaget i interview. Heraf er seks kvinder og fire mænd.
- Deltagerne er i alderen 24-54 år, og i gennemsnit 37 år, da de deltog i interview.
- De er adopteret fra Sydkorea, Indien, Columbia, Etiopien, Sri Lanka, Vietnam og Bangladesh.
- Seks af dem var over et år, da de blev adopteret, mens fire var under et år.
- Syv er i et parforhold, mens tre ikke er.
- Seks er forældre, mens fire ikke har børn.
- Uddannelsesmæssigt har en grundskole, som højest fuldførte uddannelse, mens en har en gymnasial uddannelse, og to har en erhvervsfaglig uddannelse. Tre har henholdsvis en mellemlang og lang videregående uddannelse.

[15] Alderen ved adoptionen kan i nogle tilfælde være forbundet med en vis usikkerhed. Den er anført på adoptionspapirerne, men der er eksempler på, at barnet ved nærmere undersøgelse har været ældre end det anførte.

7. Bilag 2: DIA’s (tidligere) ansvarsområder

DIA blev grundlagt i 2015 som en fusion af DanAdopt (tidligere Glemte Børn) og AC Børnehjælp (tidligere Adoption Center Århus). Fra 2015 indtil oktober 2024 var DIA den eneste organisation akkrediteret til at formidle transnationale adoptioner i Danmark.

DIA var som adoptionsformidlende organisation forpligtet til at yde PAS til adopterede og adoptivfamilier, der ønskede at søge efter oplysninger om den adopteredes baggrund og historie.

Disse tilbud omfattede blandt andet:

- Aktindsigt i egen adoptionssag
  Den adopterede eller adoptivfamilien ønsker aktindsigt i den konkrete adoptionssag.

- Vejledning om tilbagerejse
  Adoptivfamilien, der ønsker at rejse tilbage med barnet, eller den adopterede selv, der ønsker at rejse tilbage.

- Vejledning om kontaktetablering
  Adoptivfamilien, som ønsker kontakt med barnets biologiske familie eller eventuelle plejefamilie, eller den adopterede, der på egen hånd ønsker at etablere kontakt, biologiske familiemedlemmer, der ønsker kontakt til den adopterede, eller adoptivfamilier, der har adopteret et eller flere børn med biologiske søskende i en anden adoptivfamilie.

- Vejledning om søgen efter yderligere oplysninger
  Adoptivfamilien, der ønsker at søge efter flere oplysninger om barnets historie før adoptionen eller ønsker at få verificeret oplysninger om barnet, eller den adopterede, der på egen hånd ønsker at søge flere oplysninger om sin tid før adoptionen eller få allerede tilgængelige oplysninger verificeret.

DIA’s støtte og rådgivning på ovenstående områder var baseret på de informationer, de har haft adgang til i arkiver, som de overtog fra DanAdopt, Glemte Børn og AC Børnehjælp. Det har således også kun været voksne adopterede, der er adopteret gennem disse organisationer, som har haft adgang til DIA’s hjælp. DIA har også assisteret adopterede gennem Terre de Hommes med hjælp til root search.

I januar 2024 offentliggjorde DIA’s bestyrelse beslutningen om, at de ville iværksætte en kontrolleret afvikling af organisationens adoptionsformidlende virksomhed.

I oktober 2024 nedlagde DIA imidlertid al aktivitet og overdrog alle deres opgaver til staten fra 1. november 2024. Den daværende social- og boligminister har givet Ankestyrelsen bemyndigelse til at varetage DIA´s hidtidige opgaver i en midlertidig periode. Loven der hjemler at ministeren kan bemyndige Ankestyrelsen til at varetage opgaven har en solnedgangsklausul, hvorefter loven ophæves den 1. januar 2027.